

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησίαν: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοτ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι—Τῇ προκρ. φέλλων λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

12 Σεπτεμβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΝΚ

Συνίξις: ἰδί σελ. 561.

Ὁ χρυσὸς καὶ ὁ πλοῦτος.

Μίαν ἡμέραν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ νομίσματος, ὃ δὲ διδάσκαλος διηγέθη τὰ ἑξῆς:

«Πρὸ πολλῶν αἰώνων, ἰσχυρὸς τις μονάρχης, ἄγων μέγαν στρατὸν, ἀνεχώρησε διὰ νὰ ὑποτάξῃ μεμακρυσμένους τόπους, καὶ ἐφθασεν εἰς μικράν τινα χώραν ἧς ἠγνόει καὶ τὸ ὄνομα. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χώρας ταύτης τῷ προσέφερεν ἄρτον χρυσοῦν, κρέας χρυσοῦν καὶ ὀπώρας χρυσᾶς.

— Εἰς τὸν τόπον σας τρώγουν τὸν χρυσόν; ἠρώτησεν ὁ μονάρχης.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγὸς, ἀλλ' ἄρτον, κρέας καὶ ὀπώρας φυσικὰς· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν εὐρίσκετε βεβαίως εἰς τὸν τόπον σας, καὶ δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ ἔλθητε ἕως ἐδῶ διὰ νὰ φάγητε τοιαύτας.»

— Ποῖον εἶναι τὸ ἐπιμύθιον τοῦ διηγήματος τούτου; ὅλα τὰ παιδία ἐκραξάν συγχρόνως.

— Ὅτι ὁ χρυσὸς δὲν τρώγεται.

— Ἀναμφιβόλως, καὶ δὲν κάμνουν οὔτε ἐνδύματα οὔτε οἰκίας χρυσᾶς. Καὶ ὅμως διατί ὁ χρυσὸς ἔχει ἀξίαν;

— Διότι χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν κοσμημάτων, εἶπε τὸ ἓν.

— Καὶ διὰ τὰ νομίσματα, εἶπεν ἓν ἄλλο.

— Καὶ μὲ τὰ νομίσματα, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ἀγοράζει τις ὅ,τι ἔχει ἀνάγκη. Ἀλλ' ἐὰν εὐρίσκετό τις μόνος ἐν τινὶ νήσῳ, ὡς ὁ Ῥοβινσὼν, καὶ εὕρισκεν ὡς ἐκεῖνος μέγα τεμάχιον χρυσοῦ, ἀξίας ὑποθέσωμεν 100,000 δρ., τί θὰ τὸ ἔκαμνε;

Τὰ παιδία δὲν ἤξευραν τί νὰ ἀπαντήσουν.

— Θὰ ἔκαμνεν ὅ,τι ὁ Ῥοβινσὼν, ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος· θὰ τὸ ἐλάτιζε μὲ τὸν πόδα του λέγων· ὦ! ἂν ἦτον σίδηρος. Ὁ σίδηρος τοῦλάχιστον θὰ ἐχρησίμευσεν εἰς τι. Κατασκευάζονται ἐξ αὐτοῦ πελέκει, μάχαιραι, καρφία. Ἐννοεῖται λοιπὸν, καὶ σημειώσετε καλὰ ὅ,τι σὰς λέγω, ὁ χρυσὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἔχει ἐλαχίστην ἀξίαν, δὲν εἶναι οὔτε ἀναγκαῖος, οὔτε χρήσιμος, εἶναι μόνον εὐχάριστος. Ὁ χρυσὸς ζητεῖται ἵνα δι' αὐτοῦ τις προμηθεύηται χρήσιμα πράγματα, διότι δι' αὐτοῦ κατασκευάζονται νομίσματα.

Ἐποθέσωμεν τώρα ὅτι ἓνας ἄνθρωπος ἔχει

χρυσόν ἓν, ὡς τοῦτο, δωμάτιον, καὶ ὅτι πρὸς τροφήν μόνον ξηρὸν ἄρτον ἢ ὀπώρας προμηθεύεται, ὅτι τὰ ἐνδύματά του σύγκεινται ἐκ δερμάτων κακῶς προπαρασκευασμένων, ὅτι κοιμάται ἐν σπηλαίῳ ἐπὶ σωροῦ ξηρῶν φύλλων, ἐν μιᾷ λέξει ζῇ ὡς ἄγριος· ὑποθέσαςτε ἐπίσης ὅτι ἓνας ἄλλος ἄνθρωπος δὲν ἔχει οὔτε ἐν ψῆγμα χρυσοῦ, ἀλλ' ὅτι κατοικεῖ τὸ μὲν θέρος δροσεράν οἰκίαν καὶ θερμὴν τὸν χειμῶνα, ἔχει καλὴν κλίνην, ἐνδύματα ἀξιόλογα, τροφήν ποικίλην, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὰ πράγματα τὰ χρησιμεύοντα καθαρῶς πρὸς διασκέδασιν· τίς τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων εἶναι πλουσιώτερος, ὁ ἔχων, ἢ ὁ μὴ ἔχων χρυσόν;

Τὰ παιδία ἐνόησαν ὅτι ὁ χρυσὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν δὲν ἦτο πλοῦτος, καὶ ὅτι ὁ ἄγριος δὲν ἦτο καὶ ὁ πλουσιώτερος. Ἐνόησαν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων οἰκίαν, γάτας, ἐνδύματα, τροφήν κτλ., δὲν ἔχει ἀνάγκη χρυσοῦ διὰ νὰ ἀγοράσῃ ταῦτα. Ἐνόησαν προσέτι ὅτι ὁ χρυσὸς εἶναι ἐμπόρευμα εὐχρηστον, συντηρούμενον καλῶς, ἔχον μεγάλην ἀξίαν ὑπὸ μικρὸν ὄγκον, δυνάμενον νὰ διαιρεθῇ εἰς μικρὰ τεμάχια χωρὶς νὰ χάσῃ τι ἀπὸ τὴν ἀξίαν του (ὅταν μία φιάλη θραυσθῇ, τὰ τεμάχιά της δὲν ἔχουν πλέον ἀξίαν), ἐν μιᾷ λέξει, ὅτι ὁ χρυσὸς, ὡς τὸ νόμισμα, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ πλοῦτος, ἀλλὰ μέσον δι' οὗ προμηθεύεται τις ὅ,τι ἀπαρτίζει τὸν πλοῦτον.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

Ἔπεται συνέχεια.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνίξις: ἰδί σελ. 562.

Ἄς προχωρήσωμεν περαιτέρω διὰ νὰ εὐρωμεν μέχρι τέλους ποῦ στηρίζεται αὕτη ἡ ταυτότης. Τὸ παρχθὲν τοῦτο ἀέριον λέγεται ὑδρογόνον, οὕτως ὀνομασθὲν, διότι, συνδεόμενον μετ' ἄλλου τινὸς σώματος, γεννᾷ ἢ παράγει τὸ ὕδωρ. Κατατάσσεται δὲ ὑπὸ τῶν χημικῶν μετὰ τῶν στοιχείων, ὡς αὐτοὶ ὀνομάζουσιν ὅλα τὰ ἀπλὰ σώματα, τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα ν' ἀναλυθῶσιν εἰς ἄλλα ἀπλοῦστερα. Τὸ κηρίον φέρ' εἰπεῖν δὲν εἶναι στοιχεῖον, δὲν εἶναι σῶμα ἀπλοῦν, ἐπειδὴ εἶδομεν ἤδη ὅτι παράγει ἄνθρακα καὶ ὑδρογόνον, ἢ τὸ ὕδωρ ἐξ οὗ τὸ ὑδρογόνον παράγεται.

Ὁ προπαρασκευαστὴς μὲν μᾶς ἠτοίμασεν

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνίξις: ιδί σελ. 577.

ΣΥΝΔΙΑΒΕΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Υδρογόνον τοῦ κηρίου.—Καίόμενον γίνεται ὕδωρ.—
Τὰ ἄλλα μέρη τοῦ ὕδατος.—Ὁξυγόνον.

Βλέπω ὅτι ἀκόμη δὲν ἐβαρύνθητε σπουδάζοντες τὸ κηρίον μας, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἤρχεσθε μετὰ προθυμίας νὰ μὲ ἀκούσετε.

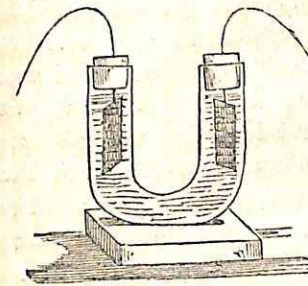
Ἀνεκαλύψαμεν ὅτι ὅταν τὸ κηρίον καίῃ, παράγει νερὸν, ἐντελὲς ὅμοιον πρὸς τὸ σύννηδες νερὸν. Ἐπειτα δὲ, ἐξετάσαντες εὗρομεν ὅτι τὸ νερὸν περιέχει τὸ περιεργὸν ἐκεῖνο ἀέριον τὸ δνομαζόμενον ὑδρογόνον. Δείγμα αὐτοῦ ἔχω ἀκόμη εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦτο. Ἐπειτα ἐγνωρίσαμεν ὅτι τὸ ὑδρογόνον φλογίζεται εὐκόλως, καὶ ὅτι τότε παράγει πάλιν νερὸν. Σὰς εἰδείξα, νομίζω, καὶ τὴν χρῆσιν τῶν βολταϊκῶν τούτων στηλῶν, δι' ὧν κατορθοῦται νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἄκρα τῶν συρμάτων τούτων χημικὴ τις δύναμις δραστηριωτάτη, καὶ σὰς εἶπα ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης, ὅ ἀποσυνθέσω τὸ νερὸν, διὰ νὰ ἰδῶμεν τί ἄλλο περιέχει αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ ὑδρογόνου· διότι ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὅτε ἐπεράσαμεν τὸ νερὸν, ὑπὸ σχῆμα ἀτμοῦ, διὰ τοῦ σωλῆνος τοῦ περιέχοντος τὸ σίδηρον, ἀνεπτύχθη ἐξ αὐτοῦ μεγάλη ποσότης ἀερίου, ἀλλὰ τὸ νερὸν τὸ παραχθέν ἐξ αὐτοῦ δὲν εἶχε πλέον τὸ αὐτὸ βάρος μετὰ τοῦ ἀτμοῦ, ὥστε μᾶς διέφυγε βεβαίως ἄλλη τις οὐσία ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ νεροῦ. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξετάσωμεν τίς εἶναι ἡ οὐσία αὕτη. Διὰ νὰ ἐννοήσῃτε ὅμως καλῶτερον τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ παρασκευάσματος ἡ ἐργαλείου τούτου, τῆς βολταϊκῆς στήλης, θὰ σὰς δείξω ἐν ἡ δύο πειράματα. Ἄς λάβωμεν πρῶτον οὐσίας τινὰς γνωστάς, καὶ ἄς ἰδῶμεν τίς θὰ εἶναι ἐπ' αὐτῶν ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐργαλείου τούτου. Ἰδοὺ χαλκός, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ λεγόμενον νιτρικὸν ὀξύ, ἔχον τόσῃν χημικὴν δύναμιν, ὥστε ὅταν ἐνώνηται μετὰ τοῦ χαλκοῦ, ἀναπέμπεται ἀτμὸς ὠραίου ῥοδίνου χρώματος. Ὁ ἀτμὸς ὅμως εἶναι πολὺ δυσάρεστος, καὶ δὲν μᾶς χρειάζεται εἰς τὸ πείραμα ἡμῶν· διὰ τοῦτο ὁ προπαρασκευαστής μου θὰ φυλάξῃ ὀλίγον καιρὸν τὸ δείγμα πλησίον τῆς ἐστίας, διὰ νὰ φύγῃ αὐτός, καὶ οὕτω νὰ ἡμπορέσωμεν ἀνενόηλοι νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον πείραμα. Ὁ χαλκὸς ἐντὸς τῆς φιάλης θὰ διαλυθῇ, καὶ θὰ μεταβάλλῃ τὸ ὄξύ, καὶ τὸ νερὸν μεθ' οὗ τὸ ἔχω ἠνωμένον εἰς ῥευστὸν κυανοῦν, περιέχον χαλκὸν καὶ ἄλλας οὐσίας· καὶ τότε θὰ σὰς δείξω πῶς θὰ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἡ βολταϊκὴ στήλη. Ἐν ὅσῳ ὅμως περιμένομεν νὰ ἐξατμισθῇ ὁ ῥοδίνος ἀτμὸς, θὰ ἐτοιμάσωμεν ἄλλο πείραμα, ἐξ οὗ νὰ ἐννοήσῃτε τὴν δύναμιν τοῦ ἐργαλείου. Βλέπετε τὸ ῥευστὸν τοῦτο; Νομίζετε ὅτι εἶναι νερὸν καθαρὸν. Ἀλλὰ δὲν εἶ-

ναι ἀληθές. Περιέχει καὶ ἄλλην τινὰ οὐσίαν, τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη. Εἶναι ἐν εἶδος ἄλατος. Χύνω τὴν διάλυσιν αὐτοῦ εἰς φύλλον χαρτίου, καὶ τὴν ἐξαπλῶ εἰς αὐτό. Τώρα θὰ δοκιμάσωμεν ἐπ' αὐτῆς τῆς βολταϊκῆς στήλης τὴν ἐνέργειαν, καὶ θὰ ἰδῇτε τί θὰ γίνῃ. Θὰ ἰδῇτε δύο τρία ἀποτελέσματα, διδακτικὰ δι' ἡμᾶς. Τὸ χαρτίον λοιπὸν, ἀφ' οὗ τὸ ἔβρεξα, ὡς εἶδετε, εἰς τὴν διάλυσιν, τὸ ἐξαπλῶ εἰς μεταλλικὸν φύλλον. Εἶναι ἐκ τῶν λεπτῶν τούτων τὰ ὁποῖα θέτομεν ὀπίσω τοῦ υαλίου τοῦ καθρέπτου, κατασκευασμένον ἐξ ὑδραργύρου καὶ κασσιτέρου. Ἐδῶ χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ χαρτίον νὰ λερωθῇ, καὶ νὰ εὐκολύνῃ ἐπομένως τὴν ἐνέργειαν τῆς χημικῆς δυνάμεως τὴν ὁποῖαν θὰ μεταχειρισθῶ. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἁλτος ἐκεῖνη, διότι ἐχούνη εἰς τὸ χαρτίον καὶ εἰς τὸ μεταλλοφύλλον, βλέπετε ὅτι διόλου δὲν ἡλαιοῦθη. Δὲν ἤγγισε κἀνὲν ἀντικείμενον δυνάμενον νὰ τὴν μεταβάλλῃ, καὶ ἐπομένως τῆς στήλης ἡ ἐνέργεια εἰς αὐτὴν μόνον τὴν ἀνάλυσιν θὰ δοκιμασθῇ. Πρῶτον ὅμως ἄς ἰδῶμεν ἂν ἡ στήλη εἶναι εἰς καλὴν κατὰστασιν, καθὼς ὅταν τὴν ἐσχάτην φορᾶν, ὅταν σὰς τὴν εἰδείξα. Ἰδοὺ τὰ δύο σύρματα, τὰ ὀδηγοῦντα τὴν δύναμιν. Ἀλλὰ μάλιστα τὰ προσεγγίζω τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο· κἀνὲν δὲν ἐπιφέρουσιν ἀποτελέσματα. Ἡ δίοδος τῆς δυνάμεως ἥτις μᾶς χρειάζεται, καὶ ἥτις εἶναι ὁ ἡλεκτρισμὸς, εἶνε κλειστή· ἰδοὺ πόθεν ἡ ἀποτυχία. Ἄ! Ἰδοὺ, ὁ προπαρασκευαστής μου μοὶ στέλλει φωτεινὸν τηλεγράφημα, καὶ μοὶ ἀναγγέλλει ὅτι τὰ πάντα εἰσὶ τῶρα ἐν τάξει. Ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσω τὸ πείραμα, θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ διακόψῃ καὶ πάλιν ἐπὶ στιγμὴν τὴν συκοινωνίαν, διὰ νὰ θέσω ἐν σύρμα πλατίνης, καὶ συνδέσω δι' αὐτοῦ τοὺς δύο πόλους, δηλαδὴ τὰ ἄκρα τῶν δύο ὀδηγῶν συρμάτων. Ἄν ἰδῶ ὅτι φλογίζεται μέρος τῆς πλατίνης ταύτης, δὲν φοβοῦμαι ἀποτυχίαν τοῦ πειράματος. Εὐθὺς θὰ ἰδῇτε τὴν δύναμιν τοῦ ἐργαλείου. (Τὸ σύρμα τῆς πλατίνης τίθεται μετὰ τῶν δύο πόλων, καὶ πυροῦται.) Αὐτὸ τὸ διαβαίνον διὰ τῆς πλατίνης καὶ ἀνάπτον αὐτὴν εἶναι ἡ ἡλεκτρικὴ δύναμις. Μετεχειρίσθη δὲ λεπτὸν σύρμα διὰ νὰ σὰς δείξω εὐκολωτέρως τὴν ἰσχυρὰν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως ταύτης, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἡμπορέσωμεν ν' ἀναλύσωμεν τὸ ὕδωρ.

Ἐδῶ ἔχω δύο τεμάχια πλατίνης. Τὰ θέτω εἰς τὸ φύλλον τοῦτο τοῦ χαρτίου, τὸ ὁποῖον ἔβρεξα διὰ τῆς ἀναλύσεως, καὶ ἔθεσα ἐπάνω εἰς μεταλλοφύλλον, διὰ νὰ τὸ προφυλάξω καθαρὸν. Ὡς τώρα, βλέπετε, καμμία ἐνέργεια, καμμία μεταβολὴ δὲν ἔγινε. Παρατηρήσατε ὅμως τώρα τί θὰ συμβῇ. Ἄν λάβω χωριστὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον ἐκ τῶν πόλων, ἐννοῶ ἐκ τῶν συρμάτων τούτων, καὶ τὸν ἐγγίσω εἰς τεμάχια πλατίνης, οὐδὲν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀλλως ὅμως ἔχει

τὸ πρᾶγμα ὅταν ἐνώσω τοὺς δύο πόλους. Ἰδέτε (σημεῖον μελανὸν φαίνεται ὑπὸ τὸ πέρας ἐκάστου τῶν συρμάτων τῆς μηχανῆς). Βλέπετε τὸ θαῦμα τοῦτο, ὅτι ἐκ τῆς διαλύσεώς μου προῆλθε κατὰ τι μελανὸν, καὶ ἀφῆκε τὸ ἔχνος τοῦ εἰς τὸν λευκὸν χάρτην; Ἐλπίζω μάλιστα ὅτι ἂν θέσω τὸ χαρτίον καταλλήλως, καὶ ἂν τὸν ἓνα πόλον θέσω ὀπίσω τοῦ μεταλλοφύλλου, θὰ κατορθώσω καὶ νὰ γράψω εἰς τὸ χαρτίον. Ἄς ἰδῶμεν ἂν χωρὶς μελάνης καὶ χωρὶς κονδυλίου θὰ δυνήθωμεν νὰ γράψωμεν—ἐν τηλεγράφῳ, κύριοι! (Ὁ καθηγητὴς θέσας τὴν ἄκραν τοῦ ἐνὸς σύρματος ὑπὸ τὸ χαρτίον, γράφει διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ἄλλου σύρματος εἰς τὴν λευκὴν ἐπιφάνειαν τὴν λέξιν «Νέοτης».) Ἰδοὺ λαμπρὸν ἀποτέλεσμα.

Ἐννοεῖτε λοιπὸν ὅτι ἐκ τῆς ἀναλύσεως ἐκεῖνης τοῦ ἁλτος ἐλάβομεν μίαν ὕλην ἥτις μᾶς ἦτον ἄγνωστος, αὐτὴν ἥτις κηλιδώνει τὸ χαρτίον καὶ γράφει. Τώρα, ἄς ἀφήσωμεν τοῦτο, καὶ ἄς λάβωμεν τὴν φιάλην αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ προπαρασκευαστοῦ μου, νὰ ἰδῶμεν τί μᾶς λέγει καὶ αὕτη. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι πρὸ ὀλίγου ἀφήσαμεν νὰ παραχθῇ τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον ῥευστὸν ἐκ χαλκοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέος, ἐν ᾧ κατεγινόμεθα εἰς ἄλλα πειράματα. Βιάζομαι εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν πειραμάτων τούτων, καὶ φοβοῦμαι μήπως δὲν ἐνεργῶ πάντοτε ὅπως πρέπει. Καὶ ὅμως προτιμῶ νὰ κάμνω ὅλας τὰς ἐργασίας ἐμπρὸς σας, παρὰ νὰ τὰς προπαρασκευάζω πρότερον, χωρὶς νὰ ἡξεύρητε πῶς.

Σχ. 31.

Ἰδέτε τώρα τὰς συνεπειάς. Αἱ δύο αὐταὶ πλάκες τῆς πλατίνης ἀποτελοῦσιν, ἡ ὅ' ἀποτελέσσει τὰ ἄκρα τῆς ἡλεκτρικῆς μηχανῆς μου. Ἄς ἐγγίσωσι τώρα τὸ ῥευστὸν τοῦτο, τὸ περιέχον τὸν χαλκὸν καὶ τὸ νιτρικὸν ὀξύ, ὡς πρὸ ὀλίγου εἶχον ἐγγίσει τὴν ἄλλην ἀνάλυσιν, ἐκεῖνην τοῦ ἁλτος. Ἀδιόφορον ἂν τότε τὴν ἤγγισαν ἀλειμμένην εἰς τὸ χαρτίον, καὶ ἂν τώρα τὴν βυθίσω εἰς τὸ ῥευστὸν ἐντὸς τῆς φιάλης. Ὅ,τι ἀπαιτεῖται εἶναι, αἱ ἀγωγαὶ τῆς μηχανῆς, δηλαδὴ τὰ ἄκρα τῶν συρμάτων νὰ ἐγγίσωσι τὸ ῥευστὸν. Ἄν βυθίσω τὰς δύο πλάκας χωριστὰ, θὰ μείνουν εἰς τὸ ῥευστὸν καὶ θὰ ἐξέλθουν αὐτοῦ λευκώταται καὶ καθαρώταται καθὼς ἦσαν πρὶν. Ἄλλ' ἰδέτε· ἂν φέρω εἰς συνάφειαν ἡ συνθέσω τὰ δύο ἄκρα τῶν συρμάτων τὰ φέροντα τὰς πλάκας, καὶ τὰ βυθίσω οὕτω συνδεδεμένα, ἡ μία ἐκ τῶν δύο πλακῶν φαίνεται ὡς μεταβαλλομένη ταχύτατα εἰς ἄλλο μέταλλον. Δὲν ὁμοιάζει τώρα ἀπαρχαλλάκτως χαλκός; Ἡ ἄλλη πλάξ ἔμεινε καθαρὰ ὡς ἦτον. Ἄν

ταῖς ἀλλάξω θέσιν, ὁ χαλκὸς θὰ μεταβῇ ἐκ τῶν δεξιῶν εἰς τ' αἰστερὰ. Ἡ χαλκοχρὸς πλάξ ἐξέρχεται τώρα κατάλευκος ἐκ τῆς φιάλης, ἡ δὲ λευκὴ ἐκαλύφθη ὑπὸ στρώματος χαλκοῦ. Τὸ πείραμα τοῦτο σὰς δεικνύει ὅτι διὰ τοῦ ἐργαλείου τούτου ἡμποροῦμεν ν' ἀφαιρέσωμεν τὸν χαλκὸν ὅστις περιείχετο εἰς τὸ ῥευστὸν ἡμῶν ἀναλελυμένος.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἐπιταὶ συνέχεια.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνίξις: ιδί σελ. 580.

ΣΤ'

—Ἐχετε λοιπὸν πελατεῖαν μετὰ τῶν Λαπώνων; εἶπεν ὁ Μαρσέλ πρὸς τὸν ἱατρὸν.

—Ναί, ἀπήντησεν ὁ Κ. Βάλτερ, ὅστις εὐχαρίστως ἀπήντα εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ὑποπλοιάρχου, διότι σπανίως ἐτύγχανεν εἰς αὐτὸν λόγιον ὄντα καὶ ὁμιλητικὸν περιστάσεις εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Χάμμερφερς ν' ἀναπτύσῃ τὰς γνώσεις του. Ἀλλοτε, προσέθηκε, οἱ ἀθῶοι Λάπωνες ὀλίγον ἐφρόντιζον περὶ τῆς ἐπιστήμης μας. Ὅσάκις εἶχον ἀνάγκην συνεβουλεύοντο τοὺς μάγους των. Εἴτε ταξιδίδιον ἤθελον νὰ κάμωσιν, εἴτε ἄλλην ὑπόθεσιν νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἡρώτων τὸν μάγον, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι τὰ μαντεῖα, οἱ Γαλάται τὴν Βελλέδαν καὶ τὸν Σχαμαννὸν οἱ Τσερεμέσσαι. Ἄν τις ἐξ αὐτῶν ἡσθάνει ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἀσθένεια προέρχεται διότι ἐφευγεν ἡ ψυχὴ τοῦ πορευομένη ὑπὸ τὴν γῆν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν προσφιλῶν του νεκρῶν. Τότε δὲ ἀνεκάλει τὴν ἀποχωρήσαντα ψυχὴν ὁ μάγος μετὰ τὸ μαγικὸν του τύμπανον καὶ ἐξώρριζεν αὐτὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ νοσοῦν σῶμα, ὅπερ εἶχεν ἐγκαταλείψει.

—Ἀλήθεια; ἀνέκραξεν ἡ Καρίνα· εἶνε ποιητικωτάτη ἡ δοξασία αὕτη!

—Μάλιστα, ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. Βάλτερ, καὶ ὅλως πνευματικὴ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνεγνώρισαν ὅτι ὁ μάγος διὰ νὰ κάμῃ τοὺς ἐξορκισμούς του ἔπινε πολὺ οἶνόπνευμα, ἐζήτει ἀμοιβὰς καὶ δὲν κατάρθωνε πάντοτε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν φυγὰδα. Τώρα λοιπὸν εὐχαρίστως συμβουλεύονται τὸν ἱατρὸν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ζῶσι πλάνητες καὶ μεμονωμένοι εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην ἐνίοτε νὰ εὐρίσκωσι μόνοι των θεραπείαν διὰ τὰ δεινὰ των καὶ διὰ τοῦτο διατηροῦσιν ἐκ παραδόσεως φάρμακά των, ἀφ' ὧν εἶνε ἀδύνατον νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ τις. Οὕτω λ.χ. διὰ νὰ θεραπεύσωσι τὴν αἰμορρογίαν τῆς ῥινὸς μεταχειρίζονται σίδηρον τεθερμασμένον εἰς τὴν στάκτην, ὅταν πάσχωσιν ἐκ κεφαλαλγίας ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου ἀνημμένην ἴσκαν. Ἄν θλασθῇ μέλος τι τοῦ σώματός των φονεύουσι κύνα, καὶ ἐπιθέτουσι τὸ αἰμοσταγὲς δέρμα του ἐπὶ τοῦ κατὰγματος. Ὁ πυκνὸς καπνὸς τῶν σκηνοῶν των καὶ ἡ ἀντανάκλασις τοῦ ἡλίου ἐπὶ

ἀφίνον μηδὲ κραυγὴν ἐδύνης, καὶ μὴ ἀποβάλλον
μηδὲ σταγόνα αἵματος.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια: 181 σελ. 569.

Δ'

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας εἰργάζοντο οἱ ξυλουργοὶ τοῦ κ. Σπάρμαν πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου καὶ μάλιστα ὁ Μαρσέλ προσεπάθει νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ ἔργον, διότι τῶν βορείων χωρῶν οἱ ἐργάται ἔχουσιν ἴδιον τοῦ ἐργάζεσθαι τρόπον, βραδὺν, συστηματικόν, ἀφ' οὗ οὐδεμία θέλησις δύναται νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ.

Ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐνησχολεῖτο μελετῶν τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἐν ᾧ κατ' ἀνάγκην διέμενε. Τὸ ἐμπόριον τῆς μικρᾶς πόλεως, ἡ ναυπηγεία τῆς, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῆς ἦσαν τὸ μέλημά του. Παντοῦ μετὰ χαρᾶς τὸν ὑπεδέχοντο καὶ τῷ ἔδιδον πάσας τὰς πληροφορίες ἃς ἐζήτη. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφεν εἰς τὸν κοιτωνίσκον τοῦ ἐλάμβανεν ἀνὰ χεῖρας τοὺς ἀγαπητοὺς του συντρόφους, τὰ βιβλία του. Διὰ μόνης τῆς ἐπιμελείας του καὶ ἀνευ διδασκάλου εἶχεν ἐκμάθει τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὥστε νὰ δύναται εὐχερῶς ν' ἀναγινώσκῃ πᾶν ἀγγλικὸν βιβλίον ἀναγόμενον εἰς τὰς μελέτας του.

Ἐνίοτε ἔκαμνε μόνος μακροὺς περιπάτους περὶ τὸ Χάμμερφεστ. Πρῶταν τινὰ εἶδε τὴν κορυφὴν τοῦ Τύβεφειλδ γυμνωθεῖσαν τοῦ χιονίνου μανδύου τῆς καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος. Ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν ἐν λαμπρᾷ μεγαλοπρεπείᾳ· αὖρα πρῶτῃ γλυκυτάτῃ ἐρρυτίδωνε τὴν θάλασσαν, εἰς τὰς κυματώδεις πτυχὰς τῆς ὁποίας ἐγκατοπτρίζοντο πορφυραὶ ἀκτῖνες. Ἡ χιών ἡ κατακαλύπτουσα τὰ πεδία ἔστιλβεν ὡς σωρὸς ἀδαμάντων. Ἦτο ὡς τὸ πρῶτον τῆς ἀνοίξεως χαμόγελον εἰς τὴν βορειοτάτην ἐκείνην ἀκτὴν. Ἐνόμιζες, κατὰ τὴν ὥραιν ἐκφρασιν ποιητικοῦ τινος συγγραφέως τῆς Σουηδίας, ὅτι τὰ στοιχεῖα τῆς χώρας ἐλυποῦντο διὰ τὴν πτωχείαν των καὶ ὠλοφύροντο διὰ τὴν σκληράν των μοῖραν. Ἐλεγον πρὸς τὸν Πλάστην· «καὶ ἡμεῖς ἔχομεν θάρρος καὶ εὐχαρίστησιν νὰ ζήσωμεν, ἀγαπῶμεν τὰς λίμνας καὶ τὰ δάση καὶ τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, ἀλλ' ὁ ἥλιός μας δὲν ἔχει θάλαπον, παραλύει τὸ ψυχὸς τὰς πτέρυγας μας, δὲν ἀκούεται περὶ ἡμᾶς τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα καὶ κἀνὲν πλάσμα ζωντανὸν δὲν ἐγκατοπτρίζεται εἰς τὰ κύματά μας».

Μόνος καὶ μελαγχολικὸς ἀνέβαιναν ὁ Μαρσέλ. Οὐδὲν δενδρόλλιον δὲν ὑφῄτο πλησίον του, οὐδὲν ἄνθος δὲν παρουσιάζετο εἰς τὰ καταπεπονημένα του βλέμματα, οὐδὲν ἔντομον δὲν ἐπλήρου τὸν ἀέρα διὰ τοῦ βόμβου του. Ἀλλ' ἡ χιών ἤρχιζεν ἤδη νὰ τήκεται σχηματίζουσα ἡχέντας ῥυάκας. Εἰς τῶν βράχων τὰ ῥήγματα, γυμνωθέντα πλέον

τοῦ χιονίνου σαθάνου των, διεφαίνοντο φυλλάδες κρυπτογᾶμων καὶ ἐπὶ τῶν κλιτύων ὁ κιτρινωπὸς λεῖχην ὁμοιάζε πρὸς στῶμα κοκοβαφές..... Ὁ Μαρσέλ δὲν ἔφθασεν ἀνεὺ πολλοῦ κόπου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Τύβεφειλδ, διότι ἐγγύστρων συχνάκις οἱ πόδες του εἴτε ἐπὶ χιονίνων ὄγκων εἴτε ἐπὶ λίθων ἀπεσπασμένων τῆς βράσεώς των, οἵτινες ἐκυλινδοῦντο καὶ κατέπιπτον εἰς τὴν πεδιάδα. Ἀλλ' ὅτε εἶδεν ἐαυτὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ὅπερ ὡς πυραμὶς ὑφῄται τριακόσια εἴκοσι μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, δὲν μετενόησε διὰ τοὺς κόπους, οὓς εἶχε καταβάλλει, διότι ἐπλανῶντο τότε τὰ βλέμματά του ἐπὶ εἰκόνας, ἧς ἦτο παράξενον καὶ ἐπιβλητικὸν ἄμα τὸ κάλλος. Πανταχόθεν διεκρίνετο σειρά ἀγρίων λόφων καὶ βράχοι ἀπόκρημνοι καὶ βάρθρα. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῶν κλιτύων ἢ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων ἔστιλβον ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου παγωμέναι λίμναι. Ἐδῶ τὰ γλαυκὰ κύματα τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκεῖ, τὰ γιγαντώδη ὄρη τοῦ Σόρου καὶ οἱ παγετῶνες τῆς Σειλάνδης ἀπαστράπτοντες ὡς χάλυθος παμμεγέθη ἐλάσματα, παρέκει, εἰς ἀτμώδεις σκιόφως, τὸ ὀροπέδιον τοῦ Βορείου Ἀκρωτηρίου, τοῦ ἐσχάτου πέρατος τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου, καὶ εἰς τὸ διάστημα ἐκεῖνο τὸ ἀχανὲς οὐδεμία βλάστησις, οὐδὲν ἄλλο σημεῖον ἀνθρωπίνης ζωῆς, εἰμὴ λέμβοι τινὲς ἀλιέων ἐπιπλούςαι εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ ἄκρα τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Χάμμερφεστ μὲ τὰ περὶ αὐτὸ ξύλινα οἰκήματα!...

Καταβαίνων εἰς τὴν πεδιάδα ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος εἶδε δύο γυναῖκας παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Χάμμερφεστ καθημένας πλησίον ἐπὶ τινος βράχου. Ἡ ξενότροπος ἐνδυμασία των προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν του καὶ διηυθύνθη πρὸς αὐτάς. Ἡ μία ἦτο Λαπωνίς ἐνδεδμενὴ βαρὺ δέρμα τράνδου καὶ περιεζωσμένη ζώνην δερματίνην. Ἦτο ὑποδεδεμένη βρέα ὑποδήματα δερματίνη, ὁμοιάζοντα πρὸς τσαρούχια καὶ καλούμενα κομαγέρ. Ποικιλόχρους καὶ ὑψηλὸς ἦτο ὁ ἰδιότροπος σκούφος τῆς. Ἡ ἄλλη ἦτο νέα κόρη, μαύρην ἐξ ἐριούχου ἐσθῆτα ἐνδεδμενὴ. Μικρὸν ἐπανωφόριον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος ἐκάλυπτε τοὺς ὤμους τῆς καὶ χαριέντως διέγραφε τὴν ὥρειάν τῆς μέσην. Τὸ πρόσωπόν τῆς ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαλυμμένον ὑπὸ πρασίνου σαλίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀτημελήτως κομβωμένον ὑπὸ τὸ πηγούνιον καὶ κατέπιπτε μέχρι τῶν ὤμων.

Ἡ Λαπωνίς ἐκράτει ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μικρὸν ξύλινον λίκνον ἀρχαϊκοῦ σχήματος, ἐν ᾧ ἐκούει παιδίον σχεδὸν κοιμισμένον ὑπάρχουσα διὰ τοῦ λάρυγγος ἔσμά τι παραπονητικόν.

Ὁ Μαρσέλ ἔστη καὶ ἤκουε τὸ ἔσμα, τοῦ ὁποίου δὲν κατελάμβανε μὲν τὰς λέξεις, τὸν ἔτερπεν ὅμως ὁ παράδοξος τόνος. Μὴ ἠξεύρων τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ἐσκέπτετο μετ' ὀλίγας στιγμὰς ν' ἀπομακρυνθῇ, ὅτε αἶφνης ἡ νέα κόρη, ἡ

τις ἐν σιγῇ τὸν παρετήρει, τῷ λέγει γαλλιστί· — Βλέπω ὅτι εἴσθε περίεργος νὰ ἴδῃτε Λαπωνίδα. Πλησιάζατε ἀφόβως. Ἄν θέλητε πληροφορίας περὶ τῶν πτωχῶν κατοίκων τοῦ τόπου μας προθύμως θὰ σᾶς δώσω.

— Ἀ! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ Μαρσέλ θελχθεὶς διότι ἤκουσε τόσον κομψῶς καὶ χαριέντως λαλουμένην τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, εἴσθε βέβαια ἡ δεσποινὶς Λάξ;

— Ναί.

— Τί εὐτυχὴς συνάντησις! Σεῖς λοιπὸν εἴσθε ἡτις θέλετε νὰ ὑπάγετε εἰς Σπιτζεβέργην; καὶ δὲν φοβεῖσθε τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους τοιοῦτου ταξιδίου;

— Ἐγεννήθην, ἀπήντησεν ἡ Καρίνα, εἰς πόλιν ὅπου αἱ γυναῖκες πάντοτε διεκρίθησαν διὰ τὴν γενναϊότητά των. Διήλθον μέρος τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σμαλάνδης, ἐνθα, ὅταν μία κόρη νυμφεύεται, πορεύεται ὑπερήφανος εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τελαμῶνα στρατιωτικὸν καὶ προπορεύονται δύο τυμπανισταί. Αἱ γυναῖκες τῆς ἐπαρχίας ἐκεῖνης παρέλαβον τὸ ἐνδοξον τοῦτο δικαίωμα παρὰ τῶν προμητόρων, αἵτινες ἄλλοτε, ἐν ᾧ ἦσαν ἀπόντες οἱ ἄνδρες των, ἔδραξαν γενναίως τὰ ὅπλα καὶ ἀμυνόμενοι ὑπὲρ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τὸ στρατεῦμα τὸ ξενικόν.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἡ Καρίνα, εἶχεν ἀπωθήσει τὰς πτυχὰς τοῦ σαλίου, ὅπερ ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν τῆς, καὶ τὸ πολεμικὸν ὄφος τῆς νεαρᾶς Σουηδῆς, ἡτις ἐξίστατο ἀναμνηστικὴ τῶν γενναίων γυναικῶν τῆς Βαρένδης καὶ τῆς ἡρωϊκῆς Χριστίνης Γυλλενστιέρνας,¹ παραδόξως ἀντετίθετο πρὸς τὴν παιδικὴν γλυκύτητα καὶ τὴν συμπαθητικὴν ἐκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας τῆς.

Τὸ πρόσωπόν τῆς δὲν ἦτο ἐξ ἐκεῖνων, τὰ ὁποῖα εὐθὺς καταθέλγουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ ἁρμονικοῦ των συνόλου ἢ τοῦλάχιστον διὰ τῶν ὥρειων των χαρακτηριστικῶν. Ἦτο ὡσεὶ δὲς πῶς τὸ πρόσωπόν τῆς καὶ ὀλίγον μικρὸν, ἀκανόνιστοι δὲ οἱ χαρακτηρισμοί τῆς. Εἶχε τὴν ῥίνα πολὺ λεπτήν καὶ πολὺ βραχὺ τὸ πηγούνιον, ἀλλὰ πυκνὴ καὶ μαύρη κόμη ἐστόλιζε τὴν κεφαλὴν τῆς καὶ ὑπὸ τὰ ὠραία τῆς ὀφρύδια ἔλαμπον δύο κυανοὶ ὀφθαλμοὶ γλυκύτατοι.

Ποιητὴς τις ὡς ὁ Ἀττερβομ ἢ ὁ Τέγνερ θὰ παρέβαλλε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκεῖνους πρὸς λίμνην σουηδικὴν περιστεφομένην ὑπὸ σημιδῶν. Ἐντύπωσιν ἔκαμνε καὶ ἡ ἀναλογία, ἡτις ἐχαρακτηρίζε τὴν κόρην, οἱ ὠραῖοι πόδες τῆς καὶ αἱ λεπταὶ καὶ ἀριστοκρατικαὶ χεῖρές τῆς. Ὁ Μαρσέλ ἐν ἀκαρεῖ ὄχι ἀνεὺ ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως, ἀλλὰ μὲ ἱκανὴν ψυχρότητα παρετήρησε πάντα ταῦ-

1. Ἡ εὐγενὴς χήρα τοῦ Στέν Στόρ, ἡτις τῷ 1520 ὑπερῆσπιδεν τὴν Στοιχόλημν κατὰ τῶν Δανῶν καὶ δὲν ἐνίκηθη εἰμὴ διὰ προδοσίας.

τα... Πλησιάζατε πρὸς τὴν κόρην τὴν ἡρώτησε ποῖα ἦτο ἡ μετ' αὐτῆς γυνή. Ἡ Καρίνα ἀπήντησεν·

— Εἶνε σύζυγος Λάπωνός τις, ὅστις ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν σταθμεύει ἐδῶ πλησίον βόσκων τοὺς τράνδους του. Εἶνε νέα ἀκόμη ἂν καὶ φαίνεται ῥυτιδωμένη. Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἔχασεν ἐν τέκνον τῆς, τὸ ὁποῖον εἶνε τεθαμμένον εἰς τὸ κοιμητήριόν μας, καθ' ἕκαστον δὲ θέρος ἔρχεται διὰ νὰ ἴδῃ τὸν τάφον του. Ἐφέτος ὅμως εἶχε καὶ ἄλλον λόγον διὰ νὰ ἔλθῃ. Ἡ πενθερά τῆς εἶνε βαρέως ἀσθενὴς καὶ ἤλθε νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἱατρόν μας, τὸν Κ. Βάλτερ. Γνωρίζω πρὸ πολλοῦ τὴν πτωχὴν αὐτὴν γυναῖκα καὶ σήμερον ἐπειδὴ τὴν εἶδον πολὺ μελαγχολικὴν προσπαθῶ νὰ τὴν παρηγορήσω.

Ἡ κόρη ἐσίγησε. Ὁ Μαρσέλ τὴν ἤκουεν ἀκόμη. Ὁ τόνος, μεθ' οὗ ἐπρόφερε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, δὲν ὁμοιάζε πρὸς τὸ ζωηρὸν ὄφος, ὅπερ εἶχε πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐξύμνει τὸ θάρρος τῶν γυναικῶν τῆς Σουηδίας. Ἐνόμιζες ὅτι ἤκουες γλυκύ τι ὄργανον, ὅπερ ἔκρουεν ἡ εὐσπλαγγία. Ἦτο παιδικὴ ἄμα καὶ μελωδικὴ ἡ φωνή τῆς, ἦτο φωνὴ ἐξ ἐκεῖνων, ἃς ὁ Θεὸς ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς γυναικός.

Ὁ Μαρσέλ τὴν ἤκουε καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ποτὲ κόρη δὲν ὀμίλησεν ὡς ἡ Καρίνα. Εἰς πόσους ἄνδρας ἡ φωνὴ ἡ κατὰ πρῶτον ἀκουσθεῖσα νεαρᾶς γυναικός, δὲν ἐγένετο προάγγελος νέας ὑπάρξεως ἀπαρραλλάκτως ὡς οἱ φθόγγοι, οὓς ἀπέδιδε τὸ ἄγαλμα τοῦ Μέλμωνος ἀνῆγγελλον τὰς πρώτας τῆς πρώτας ἀκτῖνας!

— Ἀλλὰ, ἀλήθεια, ἐπανελάθεν ἡ Καρίνα, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐδῶ διαμονῆς σας δὲν ἔχετε περιέργειαν νὰ ἴδῃτε κατασκήνωσιν Λαπώνων; Ὁ Κ. Βάλτερ θὰ ὑπάγῃ αὐριο εἰς τὴν τοῦ Σβένδ-σωμ, τοῦ συζύγου τῆς πτωχῆς ταύτης, δύνασθε νὰ ὑπάγητε μετ' αὐτοῦ.

— Πολὺ τὸ ἐπεθύμουν, ὑπέλαβεν ὁ ὑποπλοίαρχος. Ἀλλ' ἂν ὁ Κ. Βάλτερ δὲν ὀμιλῇ τὰ γαλλικά, ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἔμαθον ἀκόμη τὴν ὠραίαν σκανδιναυικὴν γλῶσσάν σας, θὰ ἐκάμνομεν ἐλεεινὴν ὁδοιπορίαν.

— Πραγματικῶς, νομίζω ὅτι ὁ ἱατρός μας ἂν καὶ πολὺ λόγιος ἄνθρωπος δὲν ἠξεύρει γαλλικά· ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἔρχομαι καὶ ἐγὼ μαζί σας καὶ οὕτω θὰ σᾶς χρησιμεύσω ὡς διερμηνεύς.

— Τί! θὰ ἔχητε τὴν καλωσύνην...;

— Διὰ τί ὄχι; Εἵμεθα πολὺ φιλόξενοι ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας καὶ εὐχαριστοῦμεθα πολὺ βοηθοῦντες τοὺς ξένους.

— Λοιπὸν δέχομαι μετ' εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης... Τί ὥραν αὐρίον;

— Σταθῆτε...

Ἡ Καρίνα ἐστράφη πρὸς τὴν Λαπωνίδα, ἡτις ἀτάραχος ἐξηκολούθει νὰ γαρουρίζῃ τὸ τέκνον τῆς καὶ ἀφ' οὗ συνεννοήθη μετ' αὐτῆς.

— Τὸ πρῶτ' εἰς τὰς δέκα, εἶπεν. Ὁ Κ. Βάλτερ

κατοικεῖ πλησίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Θὰ ἔλθῃτε νὰ μὲ πάρητε καὶ πηγαίνομεν μαζί.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ πολὺ!

Καὶ ἀνεχώρησε σκεπτόμενος ὁ Μαρσέλ. Ἀφ' οὗ ἐπροχώρησεν ὀλίγον ἐσφράφη πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν εἶδε σκεπάζουσιν τὸ τέκνον τῆς Λαπωνίδος. «Εἶνε ὡραία καὶ εὐσπλαγχνική, εἶπε καθ' ἑαυτὸν» ἀλλ' ὁ πατήρ της εἶνε τρελλὸς θέλων νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰ βορειότατα κλίματα. Κάλλιον νὰ τὴν ἐσπελλεν εἰς τὴν Μαδέραν ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Ε'

Ἐπιστρέφων εἰς τὸ πλοῖόν του ὁ ὑποπλοίαρχος εὗρεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὸν Βλονδῶ, ὅστις τὸν περιέμενε καπνίζων τὴν πίπαν του μὲ τὴν συνήθη του ἀταραξίαν. Ὁ Βλονδῶ οὐδέποτε ἐνησχολεῖτο εἰς μελέτας ὅπως ὁ Μαρσέλ, περιωρίζετο εἰς τὸ νὰ ἐξασκῇ ὅλως πρακτικῶς τὸ ἐπάγγελμα του. Ἀπῆλθε πάντοτε νὰ διατελῶσιν οἱ ὑπ' αὐτὸν εἰς αὐστηρὰν πειθαρχίαν, νὰ ἐκτελῶσι μετ' εὐλαθείας καὶ μέχρι κεραίας τὸ καθήκον των εἴτε ἐπὶ πλοίου εἴτε ὅταν ἐπρόκειτο νὰ φορτώσῃ καὶ νὰ ἐκφορτώσῃ ἐμπορεύματα. Ἐξετίμα ὅμως δεόντως τὰς ἀρετὰς τοῦ ὑποπλοίαρχου του, ἀνεγνώριζε τὴν ὑπεροχὴν του καὶ εὐλικρινῶς τὸν συνεβουλεύετο εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις. Πολλάκις ἐτέρπετο ἀκούων αὐτὸν συζητοῦντα περὶ ἐπιστημονικῶν πραγμάτων ἂν καὶ αὐτὸς δὲν ἐνύει τὰ πάντα, ὅχι δὲ σπανίως ἐξετέλει αὐτὸς ὅλην τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἡμέρας ἵνα ἀφίνη καιρὸν εἰς τὸν Μαρσέλ νὰ μελετᾷ. Καὶ ὁ Μαρσέλ ἀφ' ἐτέρου εἶχε πολλὴν ὑπόληψιν καὶ σχεδὸν υἱικὴν στοργὴν πρὸς τὸν Βλονδῶ, προσεπάθει δὲ πάντοτε νὰ μὴ καταχρᾶται τὴν καλὴν σύντην του, δι' ἣν ἠσθάνετο πρὸς αὐτὸν βαθὺ εὐγνωμοσύνης αἶσθημα.

Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην, ὁ Βλονδῶ εὗρισκεν ὅτι ὁ Μαρσέλ εἶχε μείνει παρὰ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν ξηρὰν καὶ παρετήρει ἀνυπόμονος πρὸς τὸ μέρος τοῦ Χάμμερφεστ δάκνων τὴν πίπαν του ἵνα τὸν ἴδῃ ἐρχόμενον. Εἶχε νέον τι νὰ τῷ ἀναγγείλῃ. Εἶχε κάμει μόνος του μεγάλην τινὰ ἀπόφασιν, ἥτις τὸν ἐτάραττεν ὀλίγον.

— Τέλος πάντων! ἀνέκραξεν ὅταν εἶδε τὸν Μαρσέλ πηδῶντα ἐλαφρῶ τῷ ποδὶ ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἤλθες; πλησίον, ἔχω νὰ σοῦ ὁμιλήσω.

Ἐτράβηξεν ἐπανεληλυμμένος τὴν πίπαν του, ὡς διὰ νὰ παράσχῃ ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὰς ἰδέας του καὶ προσέθηκεν.

— Ἐτελείωσεν... εἶδα τὸν Λάξ... λαμπρὸς ἄνθρωπος... καλὸς καὶ ἀληθινὸς ναυτικός... ἔχει σιδηρὰν θέλησιν, εἶνε ἔξυπνος. Ὁμιλεῖ καὶ τὰ γαλλικὰ ἀρετὰ καλὰ. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου τούτου ὁμιλοῦν ὅλας τὰς γλώσσας... Εἰς ὀλίγα λόγια, ἐσυμφωνήσαμεν... ἐρχεται μαζί μας.

— Λαμπρὰ, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ ἐγκατέλειψε

λοιπὸν τὴν ἀνόητον ιδέαν του τοῦ νὰ πάρῃ μαζί του τὴν κόρην του;

— Ἀνόητον! ἴσως, ὑπέλαθεν ὁ πλοίαρχος κλίνων τὴν κεφαλὴν ὡς ἂν νὰ ἐφοβεῖτο νὰ πιασθῇ εἰς τὴν παγίδα· δὲν τὴν ἐγκατέλειψεν ὅμως... καὶ, μὰ τὸν Θεόν, δὲν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ τοῦ ἀντισταθῶ. Αὐτὸς ὁ διαβολάνθρωπος ἔχει θέλησιν... καὶ πείθει καὶ τοὺς ἄλλους. Ἐννοῶ τοὺς κινδύνους τοιαύτης πράξεως. Ἐγὼ πεποίθησιν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου καὶ εἰς σέ, διότι αὐτὴ ἡ κόρη δὲν φαίνεται νὰ σέ συγκινῇ πολὺ, ἀλλὰ τί θὰ κάμωμεν τοὺς ἄλλους! Πῶς θὰ καταστείλωμεν τὸν διάβολον ἐκείνον τὸν Τρομπὼν, ἂν τυχὸν ἡ κόρη τοῦ ἀρέσῃ!

— Καὶ εἶνε ὡραία! ἀνέκραξεν ὁ Μαρσέλ.

— Ἀλήθεια; Τὴν εἶδες λοιπόν;

— Ναί, τὴν συνήντησα τυχαίως καὶ τώρα ἐχωρίσθημεν.

— Χρ! ἐψιθύρισεν ὁ πλοίαρχος καπνίζων πάντοτε.

— Ὠραία, ἀλλ' ἀξιοπρεπὴς καὶ σταθερὰς θελήσεως, ἐξηκολούθησεν ὁ Μαρσέλ. Μὲ ἀνησυχεῖ μόνον ἡ ἀδυναμία της... εἶνε τόσον ἀδύνατος... Δὲν ἐννοῶ πῶς ὁ πατήρ της...

— Τί τὰ θέλεις, αὐτὴ εἶνε ἡ ιδέα του. Καὶ ἐπὶ τέλους γνωρίζει τὴν κόρην του καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς καὶ καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς πάλιν γνωρίζει καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῶν βορείων κλιμάτων. Ἐγὼ ἀκούει ὅτι Ἀγγλοὶ φθισικοὶ ἰατροὺς ἔχουσιν ὡς ἐκ θαύματος ἱππεύοντες ἐπὶ τινὰς μῆνας εἰς τὰς ἐρήμους πεδιάδας τῆς Δυτικῆς Ἀμερικῆς. Πιθανὸν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τῶν μερῶν τούτων ἡ θερμοκρασία τῶν πάγων νὰ ἔχῃ παρόμοια ἀποτελέσματα. Ἐλπίζω λοιπὸν νὰ μὴ ἀπατᾶται ὁ δυστυχὴς αὐτὸς πατήρ. Ἐλεεῖ ὁ Θεὸς ἐκείνους οἵτινες μίαν μόνην χαρὰν ἔχουσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ποτὲ δὲν κτυπᾷ καὶ μὲ τὰς δύο χεῖρας, No hiere Dios con dos manos, ὡς λέγουσιν οἱ Ἰσπανοί. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, τὸ πρᾶγμα ἐτελείωσε. Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ θυμώσῃς διότι τὸ ἀπεφάσισα χωρὶς νὰ ζητήσω τὴν γνώμην σου.

— Ἐγὼ νὰ θυμώσω! ἀγαπητὴ μου Βλονδῶ, καὶ διὰ τί; πρῶτον δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ εἶχα, ἡξεύρω ὅτι πάντοτε καλὴ διάθεσις σέ ἐμπνέει.

— Σ' εὐχαριστῶ, φίλε μου. Σοῦ προσθέτω τώρα ὅτι ἀπεφάσισα νὰ δώσω τὸ δωμάτιόν μου εἰς τὴν Καρίναν καὶ νὰ πάρω ἐγὼ τὸν κοιτωνίσκον, ὁ ὁποῖος εἶνε πλησίον εἰς τὸν ἰδικόν σου. Δὲν μοῦ χρειάζεται μεγαλήτερος.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο καλλίτερον ν' ἀφήσωμεν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν πατέρα της ὅλον τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ καταστρώματος καὶ νὰ λάβωμεν ἡμεῖς τὸ μέρος τὸ περὶ τὴν πρῶραν;

— Ἐχεις δίκαιον, καλλίτερα θὰ ἦνε. Μὰ τὴν πίστιν μου θὰ ταξιδεύῃ ὡς βασίλισσα ἡ κόρη τοῦ γέρω Λάξ. Τὸ δωμάτιον τοῦ πλοίαρχου, τὸ

δωμάτιον τοῦ ὑποπλοίαρχου καὶ δύο ἄλλα ἀκόμη διὰ νὰ περιδιαβάζῃ... Σωστὸ παλάτι! Ἡ καὶ μὲν ἡ Ρόζα Μαρία θὰ ἦτο εὐτυχὴς νὰ τὸ κατεῖχε... ἀλλὰ δὲν θέλεις νὰ μ' ἀκούσῃς... Τώρα λοιπὸν, ἀγαπητὴ μου, πιλότον ἔχομεν, πρέπει νὰ ταχύνωμεν τὸ ταξίδιον. Ὁ Λάξ λέγει ὅτι ἤδη πολὺ ἐβραδύνωμεν. Τὰ πλοῖα διὰ τὴν Σπιτς-βέργην ἀποπλέουσιν ἐδῶθεν τὸν Ἀπρίλιον καὶ τώρα εἶνε Ἰούνιος· ὅπως δὴ ποτε, ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς καὶ φαίνεται ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ.

— Ἄν θέλετε μένω ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἐπιβλέπω τοὺς ἐργάτας.

— Αὐτὸ εἶνε ἔργον ἰδικόν μου. Σὺ πῆγαινε ἔξω εἰς τὴν ξηρὰν καὶ μέινε ὅσον θέλεις. Ἠξεύρω ὅτι εὐχαριστεῖσαι νὰ ἐξετάζῃς τὸν τόπον. Δι' ἐμὲ βασιλείον μου εἶνε τὸ πλοῖόν μου... Ὁ ἀποκτήσης ἴσως ποτὲ καὶ σὺ τοιαύτας κλίσεις. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς πῶμεν ἐν ποτήριον καὶ ἂς κατακλιθῶμεν.

Τῇ ἐπαύριον ὅτε ὁ Μαρσέλ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ δόκτορος Βάλτερ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πιλότου, ἐπλησίασεν τὴν Καρίναν μὲ τὸ βαθὺ αἶσθημα ἀνδρὸς εὐρισκομένου ἐνώπιον προσώπου, πρὸς ὃ ἔχει καθήκον τι νὰ ἐκπληρώσῃ. Διελόγιστο ὅτι ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἡ κόρη αὕτη θὰ ἦνε σχεδὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Τότε παρατηρῶν αὐτὴν διέκρινε κάλλιον ἢ τὴν προτεραιάν τὴν καλὴν τῆς κόμην καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὴν γλυκύτητα. Συνάμα ὅμως ἡ ἄκρα ὠχρότης τῆς καὶ ἡ προφανὴς ἀδυναμία τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς τῷ ἐνεποίησαν ζωηρὰν αἶσθησιν.

Ἡ Καρίνα ὅμως ἦτο λίαν εὐχαρὶς· ἐχαιρέτησε μετὰ ζωηρότητος τὸν ἱατρὸν καὶ θαδίσασα πρὸς τὸν Μαρσέλ τῷ ἔτεινε φιλικῶς τὴν μικράν τῆς χεῖρα λέγουσα.

— Λοιπὸν, κύριε ὑποπλοίαρχε, ἀπεφασίσθη! κατεδικάσθητε εἰς τὸ νὰ μ' ἔχητε μαζί σας!

— Καταδίκη λέγεται; διαμαρτύρομαι διὰ τὴν ἐκφρασίν σας.

— Ναί, ναί, ὑπέλαβε γελῶσα, ἡξεύρω τί λέγω. Οὕτω πως μετεχειρίζονται οἱ ἄνδρες ἡμᾶς τὰς δυστυχεῖς γυναῖκας· θέλουν π. χ. νὰ συντρώγουν μαζί μας, νὰ χορεύουν, νὰ κάμουν ἕνα περίπατον, ἀλλ' ἅμα πρόκειται νὰ μᾶς συνοδεύσουν εἰς ἐν ταξίδιον, ἔ! τότε πάγει πλέον ἡ εὐγένεια! τότε ἐνοχλοῦμεν τοὺς κυρίους, ταραττομεν τοὺς κύκλους των!

— Εἴθε ἀδίκος, δεσποινίς, ἀπήντησεν εὐγενῶς ὁ νέος· ἀδικεῖτε καὶ ἡμᾶς καὶ σᾶς τὴν ἰδίαν. Θὰ ἦτο ἐλεεινὸς ὁ ναυτικός ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι θὰ τῷ φέρητε ἐνόχλησιν. Ὡς πρὸς ἐμὲ, νομίζω εὐτυχίαν μου τὸ νὰ σᾶς συνοδεύσω καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὡς σᾶς ἔλεγον χθὲς, φοβοῦμαι....

— Ἄ! ἐδῶ εἴμεθα. Νομίζετε καὶ σεις, ὡς ὁ πατήρ μου, ὅτι εἶμαι ἀδύνατος, φιλάσθενος, καὶ ἐν ᾧ ἐκεῖνος φρονεῖ ὅτι τὸ ταξίδιον αὐτὸ θὰ μὲ

σώσῃ, σεις ἀπ' ἐναντίας ἔχετε τὴν ιδέαν ὅτι δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ὑποφέρω τοὺς κόπους. Σᾶς λέγω λοιπὸν ὅτι εἶμαι πολὺ καλὰ, ὑγιεστάτη· δὲν ἔχει οὕτω, Κύριε Βάλτερ; ὀλίγον θῆλα μόνον ἔχω... Δὲν δύναμαι μὲν ν' ἀφαιρέσω ἀπὸ τοῦ πατρὸς μου τὴν ιδέαν ὅτι τὸ ταξίδιον αὐτὸ θὰ μὲ δυνάμωσῃ, τὸ θέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι τὸ ἐπιχειρῶ καὶ δι' ἰδίαν μου εὐχαρίστησιν. Ἀνέγνωσα, ὅταν ἤμην μικρὰ, τὸν *Robinson* τῶν πατέρων, εἶχα δὲ καὶ βιβλία, τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες παρίστανον τὰ κυριώτερα φαινόμενα τῶν πολικῶν χωρῶν. Ἐκτοτε ἐγεννήθη εἰς ἐμὲ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἴδω ἐν τῇ πραγματικότητι τὰς ὡραίας ἐκείνας σκηνάς, αἵτινες ἐν εἰκόνι ἔτερον τοὺς παιδικούς μου χρόνους. Σκιρτῶ ὑπὸ χαρᾶς ἀναλογιζομένη μόνον ὅτι θὰ ἴδω τὰς πυραμίδας ἐκείνας τῶν ἐπιπλεόντων πάγων, αἵτινες, ὡς λέγουσιν, στίλβουσιν ὡς σμάραγδοι, καὶ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω τὰς λευκὰς ἀρκτους... ἀπὸ μακρὰν, ἐννοεῖται.

— Θὰ προσπαθήσωμεν, εἶπεν ὁ Μαρσέλ, νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὴν περιέργειάν σας προφυλάσσοντές σας ἀπὸ παντὸς κινδύνου.

— Ναί; ὑπέλαβε μετὰ παιδικῆς ἀφελείας ἡ Καρίνα· ἀφοσιῶμαι λοιπὸν εἰς σᾶς. Ὁ πλοίαρχος πολὺ σᾶς ἐπήνεσεν εἰς τὸν πατέρα μου καὶ ὁ Κ. Σπάρμαν προσέθηκεν ὅτι ἔχει εἰς σᾶς πᾶσαν ἐμπιστοσύνην! Θὰ ἴδῃτε δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι πολὺ καλὴ συνοδοιπόρος· δὲν εἶμαι διόλου ἀπαιτητικὴ καὶ δὲν θὰ σᾶς δυσχερῶσθω.

— Εἶμαι θέβαιος, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ, μετὰ τῶν ἀφελείας ἐκμυστηρεύσεις τῆς κόρης.

— Ἀλλ' ἂς ὑπάγωμεν, ἀνέκραξεν ἐκείνη, λαμβάνουσα τὸ *sálvor* καὶ τὰ χειρόκτιά της. Οἱ Λάπωνες μας μᾶς περιμένουν καὶ ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν πατέρα μου νὰ μὴ ἀργήσω... Σήμερον ἐγὼ θὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς ὡραίαν εἰκόνα τοῦ βίου τοῦ Βορρᾶ· ἐνθυμήθητε ὅτι χρεώνεσθε πρὸς ἐμὲ.

— Ἀναγνωρίζω εὐχαρίστως ἐμαυτὸν ὀφειλέτην.

— Ὄφειλέτην! ἀνέκραξεν ἡ Καρίνα, φέρουσα αἶφνης τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον διὰ τῆς αὐτομάτου ἐκείνης κινήσεως, ἣν παρᾶγει ἀκαριαίως ἐπερχομένη ιδέα. Τί ἀνόητος ὁποῦ εἶμαι! ἐνόμισα ὅτι θὰ σᾶς προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου, ὅτι θὰ σᾶς χρησιμεύσω ὡς διερμηνεὺς παρὰ τῷ Κ. Βάλτερ καὶ τώρα συλλογίζομαι ὅτι πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶδον συνομιλοῦντας. Δύνασθε λοιπὸν νὰ συνεννοήσθε;

— Λαμπρότατα, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ.

— Ἐσπούδασα ὀλίγον τὰ γαλλικὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Χριστιανίας, προσέθηκεν ὁ ἱατρὸς, καὶ δσάκις δύναμαι νὰ εὔρω γαλλικὰ βιβλία εὐχαρίστως τὰ ἀναγινώσκω.

— Ἄ λοιπόν! ἀπήντησεν ἡ κόρη μειδιῶσα, οἱ ἄνδρες, οὗς συνήθως κακολογοῦμεν, εἶνε χωρὶς ἄλλο μετριόφρονες ἡμῶν. Πέντε ἢ ἕξ ἔτη ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν, ἀγαπητὴ δόκτορ, νὰ σᾶς γνωρίζω καὶ δὲν ἡξεύρω καὶ τοῦτο ἀ-

κόμη τὸ προτέρημά σας. Ἀλλὰ δὲν ἐκάματε καλὰ νὰ μοι τὸ κρύψετε, διότι θὰ μοι παρείχετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνδιαλεγόμεθα εἰς τὴν ὥρᾳ αὐτὴν γλῶσσαν, ἥτις τόσον μοι ἀρέσκει καὶ ἥτις με ἐπενθυμίζει τὸν οἶκον τῆς καλῆς μου προστατρίας, ἐκτὸς δὲ τούτου θὰ σὰς ἐδάνειζα καὶ μερικὰ γαλλικὰ βιβλία, τὰ ὅποια ἔχω. Τώρα λοιπὸν ἀντὶ νὰ σὰς εἶμαι χρήσιμος ὡς διερμηνεὺς καταντῶ νὰ σὰς ἐρωτήσω ἂν δέχησθε εἰς τὴν ἐκδρομὴν σας ἀνωφελῆ σύντροφον.

— Τί λέγετε; ἀνέκραξαν ὁμοφώνως καὶ ὁ Μαρσέλ καὶ ὁ ἱατρός, οἵοντι διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῶν τελευταίων λέξεων τῆς Καρίνας.

— Καλὰ λοιπὸν! ἔρχομαι..... Περιμείνατέ με, παρακαλῶ, ὀλίγον νὰ χαιρετίσω τὴν θείαν μου.

Καὶ ἐξῆλθε.

— Τί καλὴ κόρη, εἶπεν ὁ ἱατρός μετὰ στοργῆς.

— Πραγματικῶς πολὺ καλὴ, ὑπέλαβεν ἡσύχως ὁ Μαρσέλ. Ἀλλὰ σεῖς, ἱατρεῖ, τί νομίζετε περὶ τῆς καταστάσεώς της;

— Τῇ ἀληθείᾳ δὲν δύναμαι νὰ σὰς δώσω θετικήν ἀπάντησιν. Εἶνε μὲν ἀδυνάτου κράσεως καὶ συχνάκις ἐνοχλεῖται ὑπὸ βηχός, ἐνίοτε μάλιστα διακρίνω καὶ ἐρυθρὰς κηλίδας ἐπὶ τῶν παρειῶν της, μαρτύριον ὅτι ἔχει ἀσθενὲς τὸ στήθος. Συνάμα ὅμως ἔχει τόσην γοργότητα πνεύματος καὶ τόσην ζωηρότητα εἰς τὰς κινήσεις της, ὥστε πείθομαι ὅτι ὑπάρχει πολλὴ ζωτικότητα ἐν τῇ κόρῃ ταύτῃ. Ἐχει πρόθυμον τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ τὴν σάρκα ἀσθενῇ. Γνωρίζετε ἴσως ὅτι πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ὑπὸκεινται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, κατὰ διαφόρους τοῦ βίου περιόδους, εἰς τὴν μυστηριώδη σύγκρουσιν τοῦ διπλοῦ των στοιχείου, εἰς τὸν μεταξὺ ὕλης καὶ πνεύματος ἀγῶνα, εἰς τὴν νυκτερινὴν τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν Ἰακώβ πάλην..... Εἰς τὴν νέαν ταύτην εἶνε μακρὸς καὶ ζωηρὸς ὁ ἀγὼν· ἀλλ' οὐδὲν θαυμαστὸν νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ πνεῦμα ἕνεκα τῶν μυστικῶν δυνάμεων, ἃς ἐνέβαλεν ἐν αὐτῇ ἡ φύσις. Τὴν πρεσβύτητα πολλάκις καὶ μετὰ προσοχῆς ὁ πατήρ της με συνδουλεύθη περὶ τοῦ προκειμένου ταξιδίου καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐσκέφθη, δὲν ἀντέστην εἰς αὐτό. Εἶνε πολὺ πιθανὸν αἱ συγκινήσεις, ἃς θὰ ἐμποιήσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ λαμπρὰ τῆς φύσεως θεάματα, νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπ' αὐτῆς ἀποτελεσματικῶς· πιθανὸν ἐπίσης ἡ μακρὰ θαλασσοπλοΐα, ὁ θαλάσσιος ἀῆρ ὁ τόσον ζωοποιητικὸς, ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν παγετωδῶν ἐκείνων ἀκτῶν νὰ ἔχωσι σωτήρια ἀποτελέσματα. Τί νὰ σὰς εἶπω τέλος πάντων; Ὑπάρχουσι περὶστάσεις, ὅχι σπάνιαι δυστυχῶς, καθ' ἃς ἀναγκάζομεθα κλινόντες τὴν κεφαλὴν ν' ἀναγνωρίζωμεν τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὸ πεπερασμένον τῆς ἡμετέρας ἐπιστήμης, καθ' ἃς, ἀφ' οὗ ὡς ἄριστα ἐξετάσωμεν τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἀναζητήσωμεν τὰ θεραπευτικὰ μέσα, τὰ ὅποια

ἡ ἐπιστήμη διαγράφει, ἀναγκάζομεθα, λέγω, ἡμεῖς τὰ ταπεινὰ αὐτῆς ὄργανα, νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὸ ἀξίωμα τοῦ διασώματος χειρουργοῦ, τοῦ Ἀμβροσίου Παρὲ. «Ἐγὼ σ' ἐνοσοκόμησα, ὁ Θεὸς σ' ἐθεράπευσε.»

— Εὐχαριστῶ! ἀπήντησε μετὰ ζέσεως ὁ Μαρσέλ· τὸ εἶχα ὡς βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου νὰ ἐνδώσω εἰς ἐπιθυμίαν, ἥτις μοι ἐφαίνετο λίαν ἀσυλλόγιστος ἢ μᾶλλον λίαν ἐπικίνδυνος. Σεῖς ἀναπαύετε τὴν συνείδησίν μου.

— Προσέχετε ὅμως, ἐπανελάβεν ὁ ἱατρός, ὅταν τὴν βλέπετε πολὺ ζωηρὰν, τότε ἀκριβῶς ἔχει ἀνάγκην προφυλάξεως. Ἡ βαθυτάτη ἀγάπη, ἣν ἔχει πρὸς τὸν πατέρα της καὶ ὁ φόβος μὴ τύχη καὶ τὸν ἐνοχλήσῃ, συνείθισαν αὐτὴν τότε μάλιστα νὰ βιάζῃ ἑαυτὴν ἵνα φαίνεται ζωηρότερα, ὅταν πάσχη. Οἱ δυστυχεῖς οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν καὶ τὴν ἀλαζονίαν μας. Συγκινεῖται πολὺ ἡ Καρίνα διὰ τὰ παθήματα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν θέλει νὰ φαίνεται πάσχουσα καὶ μεταχειρίζεται δόλους ἵνα μὴ θέτῃ εἰς δοκιμασίαν τὴν πατρικὴν στοργήν.

— Ἀχ! ἀνέκραξεν ὁ Μαρσέλ. Εὐτυχεῖς οἱ δυνάμενοι ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ βλέπωσιν ἀκτινοβολοῦν περὶ αὐτοὺς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς τὸ βλέμμα, τὸ ἀληθὲς τοῦτο τοῦ βίου μας ἄστρον!

Καὶ ταῦτα λέγων, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔχυσεν ἐν δάκρυ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν γονέων του ὁ ὄρφανός! Ἦρχισεν ἔπειτα νὰ ἐξετάζῃ τὴν κατοικίαν τῆς Καρίνας.

Οὐδὲν ἄλλο εἶνε αἱ κατοικίαι μας, εἰμὴ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἐνδύμα τοῦ ἐσωτερικοῦ μας βίου. Τὰς κτίζομεν καὶ τὰς κοσμοῦμεν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδιαιτάτας ἡμῶν κλίσεις. Ἀκολουθοῦσι καὶ αὐταὶ τὰς ἰδικὰς μας συνηθείας καὶ ἔχουσι τὸν τύπον τοῦ ἰδιοῦ μας βίου. Καὶ καθὼς ὁ ὀρνιθολόγος παρατηρῶν μίαν φωλεὰν δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ εἶδους τοῦ πτηνοῦ, ὅπερ τὴν ἐπηξέ, τοιοῦτοτρόπως δύναται τις, βλέπων τὴν ἐφήμερον τοῦ ἀνθρώπου φωλεὰν, τὴν οἰκίαν, νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντος. Σωρεῖται πλοῦτον καὶ χρυσίον καὶ ἐπιπλά πολυτελῆ καὶ ἐπιδεκτικὰ ὁ τραπεζίτης, περικυκλοῦται ὑπὸ βιβλιοθηκῶν ἢ εἰκόνων ἢ ἀγαλμάτων ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ λόγιος. Ὁ καλὸς οἰκοκύριος μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας διατηρεῖ τὰ παλαιὰ του σκεύη, ἀνάμνησιν παλαιῶν τῶν πατέρων του, οὐδέποτε δὲ λείπει τὸ ἐντὸς τοῦ κλωβίου καλλιτέλαδον πτηνὸν, ἵνα τέρπῃ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας της, ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῆς ἐργατῆδος.

Ἀλλὰ μεταξὺ ὅλων τούτων τῶν οἰκημάτων ὑπάρχει ἐν τῷ ὅποιον, εἰς ἀπάσας τῆς κοινωνικῆς κλίμακος τὰς βαθμίδας, ἔχει ἰδιαιτάτον τι θέλγητρον· τῆς κόρης τὸ δωμάτιον. Δὲν δύναται τις ἄνευ μυστηριώδους εὐλαβείας νὰ εἰσέλθῃ πρῶτὴν φορὰν εἰς αὐτό. Ἐστὼ τὸ δωμάτιον

τοῦτο πολυτελὲς ἢ πτωχικόν, κομψοπρεπὲς ἢ γυμνόν, ἀδιάφορον. Ἡ ἐκεῖ κατοικοῦσα, ἡ καλὴ καὶ χαριτωμένη κόρη τὸ στολίζει διὰ τῆς παρουσίας της, τὸ ζωοποιεῖ διὰ τοῦ μεριδίου τῆς, ἡ καθαρά της ἀναπνοὴ τῷ παρέχει εὐωδίαν. Ἡ ἀγνότης τῶν σκέψεών της καὶ τῶν ὁνείρων της ἡ παρθενία τὸ καθιστᾷ ἱερὸν καὶ ὅταν αὕτη ἀκόμη τὸ καταλείψῃ, νομίζεις ὅτι μένει ἀκόμη εἰς τὸ δωμάτιον τὸ ἄρωμα τῆς νεότητος τῆς δροσερᾶς. Εἶνε ἀληθινὴ φωλεὰ πτηνοῦ, τοῦ καλλίστου τῶν πτηνῶν.

Ὁ Μαρσέλ περιέφερε κύκλῳ τὸ ἐταστικόν του βλέμμα καὶ ἐτέρπετο ἄρρητον τέρψιν παρατηρῶν τὰ περὶ αὐτόν. Τὰ πάντα ἦσαν ἀπλᾶ. Μία κλίνη, ἐν τραπέzion καὶ τὸ καλὰθιον τῆς ἐργασίας. Εἰς μίαν γωνίαν ἔβλεπε ἀγγεῖον πλήρες τεχνητῶν ἀνθέων ἐνώπιον ξυλίνου Ἐσταυρωμένου, ἔργον ἀπλοῦ καὶ τινὸς γλύπτου τῆς Νορβηγίας. Ἀλλοῦ τὴν μικρὰν τῆς κόρης βιβλιοθήκην. Ἐν ἐρμάριον, ὀλίγαι ἑδραι, ὁ νιπτῆρ καὶ οὐδὲν πλέον. Τὰ πάντα ὅμως ἐν τάξει, τὰ πάντα καθάρᾳ.

Ὁ Μαρσέλ ἐπλησίασε πρὸς τὴν βιβλιοθήκην διὰ νὰ ἴδῃ τί βιβλία περιεῖχεν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ἡ Καρίνα ἐπανῆλθε.

— Ἀ! ἀνέκραξε, σὰς συνέλαβον ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ὁφελήθητε ἐκ τῆς ἀπουσίας μου διὰ νὰ σκαλίσετε τοὺς θησαυροὺς μου. Καλὰ λοιπὸν! θὰ τιμωρηθῇτε διὰ τὴν ἀδιακρισίαν σας καὶ ἡ τιμωρία εἶνε ὅτι δὲν θὰ ἴδῃτε τίποτε σήμερον...

— Μυρίας συγγνώμας, εἶπεν ὁ Μαρσέλ· ἀλλὰ μοι εἶπετε ὅτι ἔχετε γαλλικὰ βιβλία καὶ ἐννοεῖτε τὴν ἐπιθυμίαν μου....

— Καλὰ! καλὰ! ἀπήντησε γελῶσα. Θὰ σὰς τὰ δείξω ἄλλοτε ἂν εἴσθε φρόνιμος. Τώρα εἶνε καὶ πρὸς νὰ ὑπάγωμεν. Ἐμπρός.....

Καὶ ἐλαφρῶ τῷ ποδὶ ἐξῆλθε τῆς θύρας πρώτη, ἡκολούθουν δὲ ὁ Μαρσέλ καὶ ὁ ἱατρός.

XAVIER MARMIER
Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἔπειτα συνέχισα.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΘΩΩΝ ΕΠΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΗΣ

Τὴν 6 Φεβρουαρίου 1833 περὶ τὴν μεσημβρίαν κατέλιπεν ὁ Ὁθων τὴν παρὰ τοῦ πλοιάρχου Λάϊονος κυβερνωμένην ἀγγλικὴν φρεγάταν Μαδαγασκάρ, ἐφ' ἣς εἶχε καταπλεύσει ἐκ Βρινδηςίου, καὶ ἐπιβάς βρετανικῆς λέμβου ἔπλευσε πρὸς τὴν ξηράν. Μεταξὺ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἦσαν οἱ ἐν Μονάχῳ προσεγγόντες αὐτῷ τὸ στέμμα ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὑδραῖος Μισούλης, ὁ σουλιώτης Κώστας Μπότσαρης καὶ ὁ ἀλβανὸς Πλαπούτας. Ὁ στόλος τῶν συμμάχων Δυνάμεων καὶ τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα ἐπυροβόλησαν χαιρετίζοντα· ἐκατοντάδες δ' ἐλλήνων ἴσταντο μέχρι ζώνης ἐν τῇ θαλάσῃ, ὅπως πλη-

σιάζωσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῶν καὶ προσφωνήσιν αὐτῷ εὐκρινῶς τὸ «Ζήτω!» Καθ' ἣν στιγμήν, ὁ βασιλεὺς ἡτοιμάσθη νὰ πατήσῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ὁ Μισούλης ἔστεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα πρὸς ἀπόβασιν, ἔχαιρέτισαν πυροβολοῦντα τὰ φρούρια τοῦ Ναυπλίου, καὶ ἄμετρος ἀγαλλιάσεως κραυγὴ ἀντήχησεν ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ μέχρι τῶν πέριξ ὕψωμάτων καὶ παραλίων βράχων, οἵτινες ἐκκαλύπτοντο ὑπ' ἀνθρώπων. Ἡ φύσις διέλαμπεν ἐν καλλίστῃ ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς φαιδράς τοῦ πλήθους μορφᾶς. Τὸ ἐλληνικὸν ἔαρ ἔλουε δι' αἴγλης καὶ φωτὸς τὴν ὅλην σκηνήν· τὸ δὲ κύμα φρίσσον ἐνίοτε ὑπὸ δροσῶδη αὔρας πνοήν, ἐλίκνιζε τὰ ἀναριθμητὰ σκάφη, ἅτινα διωλίσθαινον μεταξὺ τῶν ἑορτασίμως κεκοσμημένων φρεγατῶν τοῦ συμμαχικοῦ στόλου.

Ἐπὶ ζωηροτάτου πίνακος, εὐρισκομένου ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ζωγράφος Ἐσος παρέστησεν οὕτω πως τὴν εἰς Ναύπλιον εἴσοδον τοῦ Ὁθωνος.

Ὁ εὐρύχωρος λιμὴν τῆς ὀχυρᾶς πόλεως βρίθει πλοίων πολεμικῶν. Ὁ ἥλιος τῆς ἀνατολῆς ἀκτινοβολεῖ ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι, τὰ διαφανῆ δὲ κύματα τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου ἀντανάκλωσι διὰ φωτεινῆς ἀνταυγείας τὸν κυανοῦν τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν. Ἰχνη κύκλω μεγάλου καὶ πολυμάχου παρελθόντος συμπληροῦσι τῆς τελουμένης σκηνῆς τὴν εἰκόνα. Τὰ τηλεβόλα τοῦ ἐπὶ ὕψικοῦ βράχου φοβερώς ἐγειρομένου πελασγικοῦ φρουρίου Παλαμιδίου, τοῦ ταπεινότερου κειμένου ἐνετικοῦ φρουρίου Ἰτζ-Καλὲ, καὶ τοῦ ἐκ μέσης τῆς θαλάσσης, δίκην κολοσσίου φρουροῦ, πυργουμένου ἐπὶ μικρᾶς νήσου Βουρτζίου, ὅπερ ἀναμνηστικὸς τοὺς τυφῶνας τῆς προσφάτου φοβερᾶς ἐπαναστατικῆς ἐποχῆς, ἀνταποκρίνονται εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν συμμάχων στόλων. Νέφη καπνοῦ ἐκτείνονται ὑπὲρ τὴν ὅλην σκηνήν, συσκοτίζοντα τὸν φωτεινὸν οὐρανόν, τὸ θαλάσσιον κύμα καὶ τὴν πέριξ διαφανῆ ἀτμοσφαῖραν. Ἐπὶ ἀφρίζοντος ἵππου βαίνει ὁ Ὁθων, κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς τοὺς χαλινούς τοῦ δασπειθοῦς ζώου, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς χαιρετίζων διὰ τοῦ πύλου τοῦ τὰ πλήθη. Φέρει τὴν κυανὴν βαυαρικὴν στολήν, καὶ ἐπὶ τοῦ πύλου τοῦ ἀνέμουται ὁ κυανόλευκος λόφος. Παρ' αὐτῷ φαίνονται τὰ μέλη τῆς ἀντιβασιλείας, οἱ πρέσβεις καὶ πᾶσαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ τῆς Ἑλλάδος ἀρχαί, εὐτυχεῖς λογιζόμεναι ὅτι κατάρθρωσαν νὰ εὐρωσιν ἵππους ὅπως μετὰσχῶσι τῆς βασιλικῆς συνοδείας. Μεταξὺ τῶν διασημοτέρων ἀγωνιστῶν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας πολέμου διακρίνεται ὁ γέρον Κολοκοτρώνης ἐν τῇ ἰδιορρύθμῳ πολεμικῇ του στολῇ, κράνος φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, λείψανον τῆς στολῆς, ἣν ἔφερεν ἄλλοτε ὡς συνταγματάρχης ἐλληνικοῦ σώματος, διατελέσαντος ἐν ὑπηρεσίᾳ τῆς ἰονικῆς κυβερνήσεως. Ὁ δέξινος πολιτικὸς Μαυροκορδάτος, κομψῶς κατὰ τὸν γαλλικὸν συρμὸν ἐνδεδυμένος καὶ χρυσᾷ φέρων

δίοπτρα, ἀποτελεῖ πρόσφορον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν φανταστικὴν πολεμικὴν εἰκόνα τοῦ γέροντος Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Ὁπου καὶ ἂν τραπῇ ὁ βασιλεὺς, ἐνθουσιῶδες πλῆθος βρίθκει πανταχοῦ, καλύπτει τὰς κορυφὰς τῶν βράχων καὶ τὰς οἰκίας, καὶ προσαγορεῖ αὐτὸν ὡς τὸν Μεσσίαν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Χαρακτηριστικωτάτη ποικιλία ἐμφαίνεται πανταχοῦ κατὰ τε τὸν ἱματισμὸν καὶ τὰς φυσιογνωμίας. Ἐπὶ πολλῶν ὅμως μορφῶν φαίνεται ἐντετυπωμένη ἡ σφραγὶς τῶν στερήσεων, τῆς νόσου καὶ πάσης δυνατῆς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς θλίψεως. Ὡραία τις γυνή, ὑψηλὴ καὶ ῥαδινὴ τὸ σῶμα, ἀλλὰ παραμεμορφωμένη ὑπὸ τῆς πενίας καὶ τῆς ταλαιπωρίας, περικεκαλυμμένη δὲ ὡς ἀρχαῖον θεῶς ἄγαλμα διὰ ῥακῶν λαμπρῶς ἄλλοτε ποτε καὶ μεγαλοπρεποῦς ἐνδυμασίας, δακτυλοδεικτεῖ πρὸς τὸν μικρὸν ἐννεαετῆ τῆς υἱὸν τὸν μονάρχην, καὶ φαίνεται λέγουσα αὐτῷ: «Ἰδοὺ ὁ σωτήρ μας!»

Μετὰ πολλῆς ἀληθοῦς λεπτότητος καὶ τελειότητος ἀπέδωκεν ὁ καλλιτέχνης τὸ θέαμα τῆς 6 Φεβρουαρίου 1833, χαρακτηριστικώτατον τῆς ἐπὶ τὸ μέλλον ἐνθέρμου πεποιθήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Παρέστησαν ὅμως ἄλλο τι ἢ ἰδανικὴν ἐλπίδος εἰκόνα; Προσέσχεν ἄρα γε τὸν νοῦν ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν, ὅν περιέβαλλε πᾶσα ἐκείνη ἡ χρυσὴ νεφέλη τοῦ πρώτου ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς τοὺς κοίλους καὶ πλήρεις πόθου ὀφθαλμοὺς, αἵτινες ἠτένιζον ἐπ' αὐτόν; ἀνελογίσθη τὰ δεινὰ, τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀξιώσεις ἔθνους τοσοῦτον κλυδωνισθέντος;

Ὁ Μαρτίνος Βρετὸς διηγεῖται, ὅτι μικρὸν πρὸ τῆς δακτυλογραφίας ἐπαναστάσεως τοῦ 1862 ἀπῆν- τῆς τυχαίως ἐν Παρισίοις γέροντα στρατιώτην παραιρεθέντα ἐντὶ εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατεία, καὶ τυχόντα τὴν 6 Φεβρουαρίου ἐγγύτατα τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν ἀπόβασιν αὐτοῦ.

Οὗτος διηγῆθη αὐτῷ τὰ ἑξῆς:

«Καθ' ἣν στιγμήν ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἀπέβαινεν εἰς Ναυπλίαν, ὁ ἡμέτερος λόχος ἐσχημάτισε περίφραγμα ἐν τῇ παραλίᾳ, καὶ ἐγὼ ἔτυχον ἱστάμενος πλησίον πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ὁ βασιλεὺς ἀπέβη. Ἐν ᾧ δὲ ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γῆς, ὥλισθη... καὶ ἐγὼ ἔσπευσα εἰς ὑποστήριξιν αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐν τῇ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἔσπευσα εἰς ὑποστήριξιν τοῦ βασιλέως, κατέπεσε τὸ τουφέκιόν μου, καὶ τὸ κοντάκιον αὐτοῦ συνετρίβη εἰς δύο. Οἱμοί! ἐπλήρωσα τὴν ζημίαν ἐκ τοῦ μισθοῦ μου ἢ δὲ ἑλληνικὴ Αὐτοῦ Μεγαλειότης οὐδὲν ἐσκέφατο περὶ τοῦ πτωχοῦ στρατιώτου, ὃς ἐπέσχεον αὐτὸν τοῦ νὰ καταπέσῃ ἐκτάδην ἐπὶ τῆς γῆς.»

Ὅτε μετὰ τινα ἔτη ἐνεκαινίσθησαν τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνάκτορα διὰ τοῦ πρώτου χοροῦ, ὥλισθησε καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τῶν γονάτων.

Τὰ μικρὰ ταῦτα γεγονότα ἐθεώρησεν ἡ δεισιδαιμονία ὡς κακοὺς οἰωνούς.

Τὸ καθ' ἡμᾶς θεωροῦμεν αὐτὰ ὡς συμπτώματα ἀπλῶς ἁώρου νεότητος, καὶ καθορῶμεν ἐν αὐτοῖς τὴν ἀστάθειαν ἐκείνην, ἣτις ἐν μικροῖς τε καὶ μεγάλοις ἐμελλε ν' ἀποβῇ τοσοῦτον ὀλεσθρία εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκείνον.

Αἱ πρῶται εὐθὺς λέξεις, ἃς ἀπέτεινεν οὗτος ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους πρὸς τοὺς νέους τοῦ ὑπηκόους, κατήλεγχον μεγίστην παιδικὴν ταραχὴν καὶ ἀτελῆ παρασκευὴν πρὸς τὴν νέαν αὐτοῦ ἀποστολὴν. Ὅτε ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις καὶ οἱ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας προσηγόρευσαν αὐτὸν ἐπισήμως ἑλληνιστὶ καὶ ἀπέθηκαν ἐν χερσὶν αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν τῶν, ἡγουμένην ὁ Ὁθων γερμανιστὶ, καὶ ἀπῆντησεν, ὅτι «μεγίστην προσήνεγκε θυσίαν, χωρισθεὶς τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων, καὶ παραιτηθεὶς ὀρισμένου βιωτικοῦ σχεδίου.» Εἶτα δὲ προήλασεν ἑφιππος, καὶ πᾶσα ἡ ποικιλία καὶ πολυχρὸς συνοδεία προῦχώρησε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἀργους, προηγούμενου λόχου βαυαρῶν ἀκροβολιστῶν, ἐπομένου τοῦ γραφικοῦ ὀμίλου τῶν ναυπλιέων μετὰ σημαιῶν, δαφνῶν καὶ κλάδων ἐλαίας, τῶν ἐξοχωτέρων προκρίτων καὶ δπλαρχηγῶν, τῶν μελῶν τῆς νέας κυβερνήσεως, τῶν αὐλικῶν, τῶν ὑπασιπιδῶν καὶ τέλος τοῦ βασιλέως, τῆς ἀντιβασιλείας καὶ τοῦ βαυαρικοῦ ἐπιτελείου. Παρὰ τὴν πύλιν τῆς πόλεως ἀνέμενον οἱ δημογέροντες καὶ ὁ φρούραρχος, ὅστις παρέδωκεν εἰς τὸν βασιλέα τὰς κλεῖς τῆς πόλεως. Τὰ βαυαρικὰ ἐκστρατεύματα καὶ οἱ ἑλληνες τακτικοὶ ἀνεπτύχθησαν κλιμακῶδως μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπου ἀνέμενον ὁ κληρὸς ἀναβεβλημένος τὰ ἐορτάσιμα αὐτοῦ ἡμῖα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας, μετὰ πολλοῦ πάθους προσφωνήσας τὸν νεαρὸν ἡγεμόνα, προσηγόρευσε τὸν περιβλεπτόν βλαστὸν τοῦ Μᾶξ Ἑμμανουήλ, ἥρωος τοῦ Μοχάτζ καὶ τοῦ Βελιγραδίου καὶ ἐλευθερωτοῦ τῆς Βιέννης, ὡς τὸν ἱδρυτὴν τῆς ἀβραγαυῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν μέλλοντα νὰ ἐγκαινίσῃ νέον ἀσφαλὴ καὶ λαμπρὸν βίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ κράτος. Προσήνεγκε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὑποσχεθεὶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν τὴν σοβαρὰν καὶ κραταιὰν προστασίαν του, ἔψαυσεν αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τὸ ἡσπᾶσθη. Ἐν τῷ ναῷ εἶχεν ἐγερθῇ θρόνος, ὅπου, τελεσθείσης τῆς δοξολογίας καὶ ἐκφωνηθέντος τοῦ προσήκοντος λόγου, ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τῶν νέων μελῶν τῆς κυβερνήσεως, τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων τῆς χώρας προσώπων.

Βασιλικὴ προκήρυξις, αὐθημερὸν ἐκδοθεῖσα, ἀνῆγγειλεν εἰς τοὺς ἑλλήνας, ὅτι ὁ νέος ἡγεμὼν, «προσκεκλημένος ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐνδόξων καὶ μεγαλοψύχων μεσιτῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἐλευθέραν ἐκλογὴν» τῶν ἐλλήνων, ἐμελλε «νὰ προστατεύῃ εὐσυνειδότως τὴν θρησκείαν αὐτῶν, νὰ διατηρῇ πιστῶς τοὺς νόμους, νὰ διανέμῃ

δικαιοσύνην πρὸς ἕνα ἕκαστον, καὶ νὰ διαφυλάττῃ ἀκέραια διὰ τῆς θείας βοήθειας ἐναντίον ὅποιου δῆποτε τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν.»

«Παραδίδων, ἔλεγεν ὁ νέος ἡγεμὼν, εἰς λήθην τὰς εἰς τὸ παρελθὸν πολιτικὰς παραφορὰς, περιμένω πεποιθότως, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν, ὃ ἑλλήνες, νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ ἔξῃς τὴν προσήκουσαν ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐπιτετραμμένας τὴν τούτων ἐκτέλεσιν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰρηνικῶς εἰς τὴν ἐστίαν του. Τοιοῦτοτρόπως ἐλπίζω μετὰ βεβαιότητος, ὅτι θέλω ἶδει ἑμαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς θλιβερᾶς ἀνάγκης τοῦ νὰ κάμῃ νὰ καταδιωχθῇ μετ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων οἱ ταραττοντες τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ οἱ ἀποστάται. Εἴθε ἡ Θεία Πρόνοια νὰ εὐλογῇ τὸς κοινούς ἡμῶν ἀγῶνας, καὶ νὰ εὐδοκῇ νὰ ἐπανακμᾷ λαμπρότερον ὁ ὠραῖος οὗτος τόπος, ὅστις καλύπτει τὴν κόνιν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν καὶ τῶν μεγίστων πολιτικῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι ἀποτελοῦσι μίαν τῶν ὠραιότερων ἐποχῶν τῆς ἱστορίας, καὶ τοῦ ὁποίου τόπου οἱ κάτοικοι εἰς τοὺς τελευταίους καιροὺς ἀπέδειξαν εἰς τοὺς συγχρόνους τῶν, ὅτι ὁ ἡρώϊσμός καὶ τὸ εὐγενὲς φρόνημα τῶν ἀθανάτων προγόνων τῶν δὲν ἀπεσβέθησαν ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν.»

Τὸ Ναύπλιον ὅλον περιέστη εἰς ἑκστασιν ἀγαλλιάσεως, ἀκοῦσαν τὰς ἐπαγγελίας ταύτας. Ὡς δὲ πᾶς ἐν γένει βασιλεὺς εὐχερέστατα δύναται νὰ ἐγκαινίσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὡς νέαν πολιτικὴν βίον ἐποχὴν, ἐν μέσῳ γενικῆς ἐμπιστοσύνης καὶ μακαριότητος, οὕτως ὁ δεκαεπτέτης βασιλεὺς Ὁθων προσείλκυσε διὰ μιᾶς τῶν ναυπλιέων τὰς καρδίας διὰ μόνης αὐτοῦ τῆς παρουσίας. Ἐκλινε μὲν ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπισθεν τὸ μικρὸν αὐτοῦ σῶμα, καὶ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ οὔτε ὠραῖον οὔτε ἐπιβάλλον ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἢ ὅμως κομψὸς καὶ ῥαδινὸς ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἀνῆγειρεν ἐνίοτε τὴν κεφαλὴν, προσέβλεπεν εὐμενῶς καὶ ἐχαίρειτε δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἡ νεανικὴ δὲ φαιδρότης καὶ ζωηρότης ἀνεπλήρουν πᾶν ἄλλο θέλητρον.

«Ἀφ' ἧς στιγμῆς, διηγεῖται γερμανὸς τις περιηγητῆς, ἐπάτησεν ὁ νεαρὸς βασιλεὺς ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, παρηκολούθησεν αὐτὸν ἡ χαρμόσυνος ἰαχὴ τοῦ λαοῦ μέχρι τῶν πυλῶν τῆς καθεδρᾶς τοῦ βασιλείου του, καὶ ἡ ἰαχὴ αὕτη παρετάθη μέχρι βαθείας νυκτός, τῆς πρώτης ἡμέρας καθ' ἣν ἀπὸ πολλῶν ἀλλεγεινῶν ἐτῶν μυριάδες ἑλλήνων κατεκλίθησαν φαῖδροι καὶ ἀμέριμοι. Τὴν ἀξιωματικὴν ἐκείνην ἡμέραν εἶδον πολλὰς πωγωνοφόρους μορφὰς ὑγρὰς ἐκ δακρύων, ἃτινα ἦσαν πολὺ ἐκφραστικώτερα ἢ μελετημέναι προσφωνήσεις, θριαμβικαὶ ἀψῖδες καὶ ἐπιβεβλημέναι φωτοχυσταί. Εἴθε ἡ ἐντύπωσις τῆς ἀνεπιλήστου ἐκείνης ἡμέρας ἐξακολουθήσῃ διαρκῶς ἐπιδρῶσα

ἐπὶ τοῦ εὐπαθοῦς μὲν ἀλλὰ καὶ εὐτραπέλου πνυματος τῶν ἐλλήνων!»

Καὶ ἀληθῶς! σύμπαν τὸ πλῆθος, ἐνθουν καὶ μακάριον ἐξ ἐμπιστοσύνης, συνώθειτο περὶ τὸν Ὁθωνα, καὶ εὐτυχῆς ἐλογίζετο πᾶς ὁ δυνάμενος νὰ ψάψῃ μόνον τὰ ἐνδύματά του ἢ τὴν ἵπποσκευὴν αὐτοῦ. Μητέρες ἀνέτεινον πρὸς αὐτὸν τὰ τέκνα τῶν ἀπὸ τῆς ἀγκάλης, ὑπερχαρεῖς ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐμελλε νὰ δημιουργήσῃ εὐήμερον εἰς τὰ νήπια βίον. Ἐκ βάθους καρδίας ἀνεδίδοντο εὐλικρινεῖς εὐχαὶ ὑπὲρ μακρᾶς καὶ αἰσίας κυβερνήσεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος τοῦ πρώτου. Ὅ,τι δὲ ὁ μονάρχης ἐπηγγέλλετο ἐν τῇ προκηρύξει του, τουτέστι ταφὴν καὶ λήθην τοῦ παρελθόντος, εἶχεν ἤδη συντελεσθῇ. Ἀναρχία καὶ τάξις συνδιηλλάγησαν ἑλλήνες δὲ καὶ βαυαροὶ, χωρικοὶ καὶ στρατιῶται, πελοποννήσιοι, ρουμελιῶται καὶ νησιῶται ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλους, ὁλοβίως ἐπὶ φαιδρῶν ἐλπίδων δρούμενοι. Λαμπρὸν προσμενύετο τὸ μέλλον εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν Ἑλλάδα, καὶ βαυαροὶ ποιηταὶ ἔψαλλον:

«Ὡ ἦλῃς τῆς Βαυαρίας, ἔνδοξε τῶν Βιτελσβάχων ῥίζα! καὶ σὺ ἦλῃς νέας Ἑλλάδος, Βιτελσβάχων βλάστημα!.. Φωτίζετ' αἰωνίως τοὺς πλανήτας, σὰς, ὃ ζωνφόροι θάλλουσι καὶ φωτὸς πηγαί!»

Ἄλλ' ὁ διθύραμβος ἐψάλλετο προώρως.¹

Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

I

Ἐπιφανὴς φυσιοδίφης ἐκ τῶν νεωτέρων εἶπεν, ὅτι τὸ πτηνὸν δύναται νὰ ζήσῃ ἄνευ τοῦ ἀνθρώπου, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τοῦ πτηνοῦ. Ἀληθῶς δὲ τὸ πτηνὸν εἶναι ὁ μόνος ἐπίκουρος ἡμῶν κατὰ τοῦ γονιμωτάτου κόσμου τῶν ἐντόμων, ὃν τὰ πυκνὰ στίφη προχωροῦσι θάρραλώς «εἰς κατὰκτησιν τοῦ ἔργου τοῦ ἀνθρώπου.»

Ἡ γεωργία ὑποφέρει μεγάλως ἐκ τῶν καταστροφῶν, τὰς ὁποίας προξενοῦσι τὰ παμπληθῆ τῶν ἐντόμων εἶδη, ἀπὸ τοῦ κινδύου καὶ τῆς φυλοστροφῆς μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν μικροτάτων κολεοπτέρων. Ὁ ἄνθρωπος εὐρέθῃ ἀφωπλισμένος τρόπον τινὰ πρὸς τῆς ὀλεσθιωτάτης ἐπιδρομῆς τῆς ἐπαπειλούσης τὰ δένδρα, τὰ σπαρτά καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ὁσημέραι παρατηρουμένης προόδου τοῦ ζοφεροῦ καὶ ὑποχονίου κόσμου τῶν ἐντόμων, διαβλέπει ἕκαστος, ὅτι δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος διέρρηξε τὴν ἀρμονίαν τὴν ἀρχικῶς ὑφιστάμενην μεταξὺ πάντων τῶν πλασμάτων, φονεῶν πολλὰ τούτων, καὶ ὅτι ἡ διατάραξις αὕτη προῦκάλεσε τὰ πολυάριθμα κακά, τὰ δεκατί-

1. Μέρους δευτέρου τῆς ὑπὸ Καρύλου Μενδελσώβους Βαρύλλῃ ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Μετάφρασις Ἀγγ. Βλάχου.

ζοντα ἡμᾶς καὶ ἐπολλαπλασίασεν ὑπερμέτρως τὸ ὠτίδιον καὶ τὴν φυλλοξήραν καὶ πάντα τὰ βδελυρὰ ἐκείνα ζωῦφια, ἅτινα ἐξολοθρεύουσι τὰ στέγοντα καὶ διατρέφοντα ἡμᾶς φυτά.

II

Εἰς τὰ ἀπρόσιτα ἔτι δάση τῶν τροπικῶν αἱ ἐκ τῶν σηπωμένων φυτῶν ἐκπεμπόμεναι δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις θὰ καθίστων ἀδύνατον τὴν ἐν αὐτοῖς διαμονὴν ζώων ὑπερτέρας τινὸς τάξεως, ἐὰν ἔλειπον αἱ μυριάδες τῶν ἐντόμων, ἅτινα «διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου αὐτῶν ἐργασίας πρὸς καταστροφὴν εὐεργετοῦσι τὰς ἐπελευσόμενας φυλάς.» Ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις, τὰ ἔντομα διαφθείρουσι τὴν συγκομιδὴν ἡμῶν, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν λαχανοκλήπων, τῶν δασῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν κατοικίων (ὡς ἐν Ῥοκέλλῃ τῆς Γαλλίας), διὰ τὴν σμικρότητα αὐτῶν ὑπεκφεύγοντα πᾶσαν καταδίωξιν.

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν, ὡς εἶπον, ἕτερον ἐπίκουρον πλὴν τοῦ πτηνοῦ, οὗ τὰ πεπτικά ὄργανα εἰσὶ τοιαῦτα, ὥστε δύναται νὰ καταβροχθίσῃ ἑκατοντάδας ἐντόμων, ὡς τακτικὴν αὐτοῦ τροφήν, ἢ δ' ὅρασις τοῦ εἶναι τοσοῦτον ὀξεῖα ὥστε νὰ τὰ ἀνακαλύπτῃ ἐν τῇ ἐλαχίστη τῶν φύλλων πτυχῇ καὶ ἐντὸς ἀοράτων εἰς ἡμᾶς ὀπῶν, ἐν αἷς ἐκείνα εἰσχωροῦντα κρύπτονται.

III

Πρὸ τινων ἐτῶν σοφοὶ φυσιοδίφαι καὶ τὰ ἀγροτικά συνέδρια κατέδειξαν τὰς ὁλοθρίας συνεπείας τῆς βαθμυδὸν ἐπιτεινομένης ἐπιδρομῆς τῶν ἐντόμων. Ἐξετάσαντες δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ ἀνεῦρον, ὅτι τὰ ἔντομα ἐπολλαπλασιάζοντο καθ' ὅσον ἡλαττοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πτηνῶν. Αἱ σπουδαιόταται ἐρευναι καὶ μελέται τοῦ Γοδεφρείδου Σαίντ Γλαίρ, τοῦ Τυρρέλ, τοῦ Μισελῆ, τοῦ Τσοῦδη, τοῦ Γκλόγκερ, τοῦ Τουσενέλ, πρὸ πάντων δὲ τοῦ Λωρὰν-Πρεβῶ, ἀπεκάλυψαν πόσον ἐπιβλαβὴ καὶ ἐπιφοδὰ εἶσιν εἰς τὴν ἀνθρώπων τὰ ἔντομα. Τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν τούτων συνοψίζεται ἐν τῇ ἀκολούθῳ εὐγλώττῳ φράσει ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ Ζονκιέρ-Αντωνῆλ ἐν τῇ Ζωολογικῇ ἐταιρίᾳ τοῦ ἐγκληματισμοῦ. «Οἱ ἐχθροὶ, λέγει, πάντων ἡμῶν εὐρίσκονται παρ' ἡμῶν καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκατέστησαν· ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐξάνει μετὰ τάχους, καὶ ἐὰν δὲν φροντίσωμεν νὰ ἀντιτάξωμεν σύντονον καὶ ἀποτελεσματικὴν ἄμυναν, θὰ κατισχύσωσιν ἡμῶν. Ἀνάγκη νὰ διοργανώσωμεν κατ' αὐτῶν πόλεμον περιεσκεμμένον καὶ ἀδιάλλακτον, διότι ἀσυγκρίτως μειονεκτοῦμεν αὐτῶν κατὰ τὸν ἀριθμόν.»

Ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας ἐν Γαλλίᾳ τὰ ἀγροτικά συνέδρια ὑπέβαλον εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορὰν, ἐξαιτούμενα νὰ ληφθῶσι μέτρα

«πρὸς διάσωσιν τῶν πτηνῶν, τῶν καταστρεφόντων τὰ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν ἔντομα.» Τὴν δ' αἴτησιν ταύτην ἐπεδοκίμασαν καὶ ὑπεστήριξαν οἱ ἐπιστήμονες.

IV

Πρὶν ἢ διαλάβω περιληπτικῶς περὶ τῆς εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβληθείσης τῇ 24 Ἰουνίου 1864 ἐκθέσεως περὶ προφυλάξεως τῶν πτηνῶν, ἀνάγκη νομίζω νὰ εἶπω τινὰ περὶ τῆς καταστρεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀναφέρων πρὸς κύρωσιν τῶν λεγομένων παραδείγματα εἰλημμένα ἐκ τῶν συγγραφέων, οὓς ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα.

«Ὁ ὁργανισμὸς αὐτῶν, λέγει δκ. Ζυρσέ, πρῶτον ἀξιοματικὸς ἐν τῷ γαλλικῷ ναυτικῷ, κέκτηται καταστρεπτικὴν δύναμιν θαυμασίαν. Ἐν ἔντομοφάγον πτηνὸν δύναται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ καταβροχθίσῃ ποσότητα ἐντόμων βάρους ἵσου πρὸς τὸ βάρος τοῦ σώματός του.» «Ἡ κρίσιμος στιγμή, λέγει ὁ Μισελῆ, εἶναι ὅταν τὸ ἔντομον, ἀναπτυσσόμενον ὑπὸ τῆς θερμότητος, εὐρίσκεται ἀπέναντι τοῦ πτηνοῦ, ὕπερ μὴ ὅν γαλακτοφόρον διατρέφει τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ οἰκογένειαν διὰ ζώσης ἄγρας, προϊόντος τῆς θήρας αὐτοῦ. Καθ' ἕκαστον ἔτος ὁ κόσμος ὁλόκληρος θὰ διέτρεχε κίνδυνον, ἐὰν τὸ πτηνὸν ἐγαλακτοῦχῃ καὶ ἐὰν ἀπλῇ τοῦ στομάχου αὐτοῦ λειτουργίᾳ ἐπῆρκε νὰ κορέσῃ τοὺς ἐν τῇ φωλεᾷ δέκα ἢ δεκαπέντε νεοσσούς αὐτοῦ, οἵτινες ὀροβωδῶς καὶ ἀπαιτητικώτατα ἐκζητοῦσι τὴν τροφήν αὐτῶν.»

Ἐν τινι ὑποστέγῳ ἀνθοκομείῳ ἦσαν τρεῖς ῥοδαὶ κατακεκαλυμμέναι ὑπὸ στρώματος φυτοφθειρῶν (κ. ψώρας). Εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ τὸ πτηνὸν τὸ καλούμενον *Agricola* ὁ σπιζίτης καὶ μετὰ τινὰς ὥρας ἀπηλλάγησαν καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ σμήνους τῶν ἐντόμων, ἅτινα περιέτρωγον αὐτάς.

Κατὰ τὸ 1848 εἶδος τι βόμβυκος, τὸ καλούμενον ἐπιστημονικῶς Βόμβυξ ὁ ἀνισομήκης, ἠφάνισεν ὅλα τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τῆς ἐν Πολωνίᾳ κομητείας Βοσσίικκι. Τὸ δὲ φθινόπωρον οἱ κορμοὶ καὶ οἱ κλάδοι εἶχον καλυφθῇ ὑπὸ μυριάδων ὧν περιτετυλιγμένων ἐντὸς μετὰξοειδοῦς χνοῦς. Ὁ ἰδιοκτήτης τῶν κτημάτων ἐκείνων ἀπεφάσισε νὰ καθαρίσῃ αὐτοὺς, ἀλλὰ κατενόησε ταχέως πόσον ἀνωφελὲς ἀπέβαινε πᾶσα προσπάθεια· ἐθεώρει δὲ ἄφρευκτον τὴν ἀπώλειαν τῶν δένδρων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος διῆλθον ἐκεῖθεν ἀγέλαι βασιλλικῶν καὶ αἰγιόδη καὶ τὰ ὧα τῶν καμπῶν ἡλαττώθησαν ἐπαισθητῶς. Ἐξέλειπον δὲ ὁλοτελῶς τὰ ἔντομα, ὅτε τὸ ἔαρ ἐφώλευσαν εἰκοσι περίπου ζεύγη ἐκ τῶν πτηνῶν ἐκείνων· οὕτω δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὰ δένδρα ἀνεκτήσαντο πᾶσαν τὴν ἀνθρότητα αὐτῶν.

Πρὸ εἰκοσι περίπου ἐτῶν αἱ κάμπαι τῆς φυλλοστρόφου ἐλυμαίνοντο τὰς ἀμπέλους τοῦ Βω-

ζολαί. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ οἱ ἀμπελοκτῆμονες ἀπέλυσαν εἰς τὰς ἀμπέλους τὰς ὄρνιθας τῶν καὶ αἱ κάμπαι ἐξωλοθρεύθησαν. Παρετηρήθη δὲ ἐν τῇ οἰνοφόρῳ ἐκείνῃ χώρα, ὅτι κατὰ τὴν ἀνοιξιν εἰσέβαλλον εἰς τὰς ἀμπέλους ἀγέλαι πτηνῶν, τὰ ὁποῖα παρῆχον εἰς αὐτάς τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας οἱ δρυοκολάπται παρέχουσιν εἰς τὰς δρυς.

Φρειδερίκος ὁ μέγας διέταξε ποτε νὰ καταστραφῶσιν αἱ κοιναὶ σπίζαι εἴτε οἱ στρουθοὶ (κ. σπουργίται) οἱ τολμήσαντες νὰ προσβάλλωσι τὰς κερασέας του. Προεκήρυξε μάλιστα καὶ ἀμοιβὴν διὰ πᾶσαν κεφαλὴν στρουθοῦ. Ἐνεκα τῆς διαταγῆς ταύτης οἱ στρουθοὶ καταδιωχθέντες ἀπηνῶς ἐξέλειπον φονευθέντες ἢ μεταναστεύσαντες. Ἀλλ' ἐντὸς δύο ἐτῶν αἱ κερασέαι κατέστησαν ἄκαρποι καὶ ἀπεγυμνώθησαν καλυφθεῖσαι ὑπὸ καμπῶν. Ὁ Φρειδερίκος ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν στρουθῶν, οὕτω δὲ αἱ κερασέαι ἠνθίσαν πάλιν ἐν τοῖς κήποις.

Ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν Βάδῃ προσκηρύχθη ἐπίσης ἀμοιβὴ διὰ πᾶσαν κεφαλὴν στρουθοῦ, ἀλλ' αἱ πεδιναὶ γαῖαι κατεκλύσθησαν ὑπὸ ἐντόμων. Τότε ἔπαυσε πλέον πᾶσα καταδίωξις καὶ οἱ πρόσγραφέντες στρουθοὶ ἐπάλασαν γενναίως κατὰ τῶν καμπῶν, ἀντὶ ὀλιγίστων κόκκων σίτου, θυσιαζομένων δι' αὐτούς. Ὑπελογίσθη δὲ, ὅτι τρισχίλια ἔντομα μόνις ἀρκοῦσι πρὸς τροφήν μιᾶς φωλεᾶς ἐν διαστήματι τεσσάρων ἢ πέντε ἡμερῶν.

V

Ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν τῇ γαλλικῇ Γερουσίᾳ ἐκθεσιν, ἣν συνοψίζομεν προσθέτοντες μόνον τὰ ἀπαραίτητα πρὸς ἐξήγησιν ἢ συμπλήρωσιν αὐτῆς.

Πᾶν φυτὸν ἔχει καὶ ἀντίστοιχον εἶδος ἐντόμου, ζῶντος ἐκ τῆς καταστροφῆς του· ἢ δρυς π.χ. ἔχει *E. lafochiartharor* τὸν γνήσιον, *Κεράμβυκα* τὸν ἥρωα κατλ., ἢ πετελέα *Σκόλυτον* τὸν ἐρημωτήν, αἱ πεῦκαι καὶ αἱ ἔλατοι τὰς *φαλαίνας*, *Βοστρύχους* τοὺς τυπογράφους, αἱ ἔλαται τοὺς *φλοιοθρόυπτας*, ἢ ἀμπέλους τὴν *φυλλοστροφον*, τὴν *φυλλοξήραν*· οἱ δημητριακοὶ καρποὶ προσβάλλονται κατὰ μὲν τὰς ῥίζας τῶν ὑπὸ τῶν καμπῶν τῆς *μηλολόγης*, τὰ ἔνθη τῶν ὑπὸ τῆς *κηκιδουμίας* καὶ οἱ κόκκοι τῶν ὑπὸ τοῦ *κιδος* (Σιτοφίλου τοῦ κοινοῦ, κ. σαρόψειρας), ἢ κράμβη καὶ τὰ λοιπὰ σταυρανθῆ προσβάλλονται κατὰ τὰς ῥίζας ὑπὸ *Πηδητοῦ* τοῦ *λαχανοστρογῆρος*, οἱ δὲ κερατώδεις αὐτῶν καρποὶ ὑπὸ ἄλλων παρασίτων, ἅτινα αὐτοῖς ἐκλέγουσι διαμονήν. Αἱ ῥίζαι ὅλων τῶν χεδρωπῶν (κ. δασπρίων) κατατρώγονται ὑπὸ τῶν *πρασσοκουρίδων* (κ. πρασαγγούρων) καὶ τῶν λοιπῶν γαιωρῶν ἐντόμων, ἢ δὲ κάμπη τοῦ *πισσοστρογῆρος* ἀφίνει εἰς ἡμᾶς μόνον τὸ θυλάκιον τῶν πίσων καὶ τὸ περικάρπιον.

Ἀλλὰ πάλιν φυτὰ προσβάλλονται καὶ ὑπὸ

δύο καὶ τριῶν διαφόρων εἰδῶν ἐντόμων, ἀνυπολογίστους ἐπενεγκόντων καταστροφάς. Ὑπελογίσθη, ὅτι ἐπὶ τινὰ ἔτη πρὸ τοῦ 1856 τὸ ἡμισυ τῆς ἐν Γαλλίᾳ συγκομιδῆς μόνις ἐπῆρκε πρὸς κορεσμόν εἰδους τινὸς διπτέρου ἐντόμου, τῆς *κηκιδουμίας*. Ἐν Γερμανίᾳ ὁλόκληρα δάση ἐξωλοθρεύθησαν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῶν καλουμένων *φαλαινῶν*. Τῷ 1810 οἱ βόστρυχοι ἐκ τῶν κολεοπτέρων τοσοῦτον εἶχον πληθυνθῇ ἐν τῷ δάσει Τάμεσβουχ, ὥστε, ὅπως μὴ τὸ κακὸν ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ πλησιόχωρα δάση, ἠναγκάσθησαν οἱ κάτοικοι νὰ ἐκκόψωσιν ὁλόκληρον τὸ δάσος καὶ νὰ πυρπολήσωσι τὰ δένδρα ἐπιτοπίως. Οὐχὶ δὲ πρὸ μακροῦ χρόνου κατενόησαν ἐπίσης τὴν ἀνάγκην νὰ τάμωσιν ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ Χάρτς ἐλάτας πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου, διότι τὰ δένδρα ταῦτα προσβληθέντα κατὰ τὰς ῥίζας ὑπὸ ἐντόμων ἐξηραίνοντο, ἢ δὲ καταστροφή ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἤθελε περιορισθῇ εἰς ταῦτα μόνον. Αἱ τερηδῶνες τῶν ξύλων ἐπαπειλοῦσι τὰ προχώματα τῆς Ὀλλανδίας καὶ πάντα τὰ ὁμοίας φύσεως ἔργα. Οἱ τερμίται, ἄδωρα τῶν Ἰνδιῶν δῶρα, διατρύπτωσι τὰ ξηρὰ ξύλα, τὸν χάρτην, τὰ ὑφάσματα καὶ πόλεις ἔτι, ὡς ἡ Ῥοκέλλη καὶ τὸ Ῥοκεφόρτ, διατρέχουσι μέγαν κίνδυνον ἐκ τούτων ἀνὰ φεθῶσιν ἀνενόχλητοι. «Εἰσὶ λαοὶ ἀναρίθμητοι» τούτων, λέγει σοφὸς τις ἐντόμολόγος, καὶ ἡ «βασίλισσα μιᾶς τερμίτων φωλεᾶς τίκτει καθ' ἑκάστην ὀγδοηκοντακισχίλια ὧα!»

Ἐν τῷ ἀκαταμαχῆτῳ τούτῳ στρατῷ, εἰσὶν «ὠρισμένα ἐκάστῳ ἢ ἐποχῇ, ὁ μὴν, ἡ ἡμέρα, τὸ δένδρον του, τὸ φυτὸν του· ἕκαστος γινώσκει τὴν ἐν τῇ μάχῃ θέσιν του, καὶ οὐδέποτε ἀπατάται ἢ ἐγκαταλείπει αὐτήν. Ἀπὸ τῶν παναρχαριστῶν ἔτι χρόνων ὁ ἀνθρώπος θὰ ὑπέκυπτεν ἐν τῇ ἀνίσῳ ταύτῃ πάλῃ, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν ἐδωρεῖτο αὐτῷ τὸ πτηνόν, ἐπίκουρον ἰσχυρὸν καὶ πιστὸν σύμμαχον, ἐκληροῦν θαυμασίως ἔργον ἀκατόρθωτον διὰ τὸν ἀνθρώπον. Ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ἀποστολὴ τοῦ πτηνοῦ ἐθεωρεῖτο «ἐπὶ μακρὸν ὡς ὑπερβολὴ ποιητικὴ» νῦν ὅμως ἐκ τῶν ἐρευνῶν τῶν νεωτέρων φυσιοδιφῶν, ἰδίως «δὲ τοῦ Λωρὰν-Πρεβῶ, κατέστη ἀδιαφειλονεῖκη» τος ἡ ἀλήθεια αὕτη.»

Ὁ διακεκριμένος οὗτος ἐπιστήμων ἠδυνήθη τῷ ὄντι νὰ ὀρίσῃ οὐ μόνον τὸ ποσὸν τῶν ἐντόμων, ἐξ ὧν τὸ πτηνὸν τρέφεται, ἀλλὰ καὶ τίνα ἰδίως εἶδη ἐπιζητεῖ καὶ καταστρέφει, κατὰ συνέπειαν δὲ τίνα φυτὰ προστατεύει.

Ὁ Κ. Λωρὰν-Πρεβῶ διακρίνει εἰς τρεῖς γενικὰς τάξεις τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἐπωάζοντα τριακόσια τριάκοντα εἶδη πτηνῶν.

Ἡ πρώτη τάξις περιλαμβάνει τὰ ἐπιβλαβῆ πτηνὰ, τὰ διώκοντα τὰ ἔντομοφάγα. Εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ γαιωρῶνα σαρκοφάγα, ὧν κρίνει ἀναγκάσιον τὸν ἀφαισισμόν, ἐξαιρέσει *Τριδράκιδος*

τοῦ κοινοῦ (κοινῶς βαμβακίνας) καὶ τῆς κορώ-
νης· διότι ὁ μὲν τούτων καταστρέφει τοὺς μῦς,
ἡ δὲ τὰς λευκάς κάμπας τὰς τόσον ἐπιζημίους
τῇ γεωργίᾳ.

Ἡ δευτέρα τάξις περιλαμβάνει τὰ κοκκοφάγα
ἢ μᾶλλον τὰ ἐκ διττῆς τροφῆς τρεφόμενα πτηνὰ
(πλὴν τῆς περιστερᾶς καὶ ἄλλων τινῶν καθαρῶς
κοκκοφάγων πτηνῶν). Πάντα ταῦτα τρέφονται
ἐκ σπόρων ἢ ἐξ ἐντόμων κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔ-
τους. Ὁ κ. Γοδεφρείδος Σαλιντ-Ίλαϊρ ἐξέφραζεν
ἀμφιβολίαν ἂν ἡ βλάβη ἦν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐ-
πιφέρουσιν ἡμῖν ἀντισταθμίζεται πρὸς τὴν ὠ-
φέλειαν ἣν μᾶς προσενοῦσιν· ἀλλ' ὁ κ. Λωρὰν-
Πρεβὼ ἀποφαίνεται ἀδιστακτικῶς ὅτι «τὰ πλεο-
νεκτήματα αὐτῶν ὑπερτεροῦσιν ἀσυγκρίτως τῶν
»μειονεκτημάτων των», τὰ δὲ πράγματα φαίνον-
ται κυροῦντα τὴν γνώμην του. Συνηγορῶν δὲ
ὑπὲρ συμπάσης τῆς τάξεως ταύτης, οὐδόλως
ἐξαιρεῖ τοὺς στρουθοὺς, καθ' ὧν ὁ ἀμαθὴς χωρι-
κὸς ἔχει κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον, μὴ ἐννοῶν,
ὅτι διὰ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν πληθύνονται ἀ-
νυπολογίστως αἱ κάμπαι αἱ διαβιβρώσκουσαι τὴν
συγκομιδὴν αὐτοῦ καὶ τὰς ρίζας τῶν φυτῶν καὶ
ἀφανίζουσαι τοὺς στάχεις πρὶν ἔτι ὠριμά-
σων.

Ἀλλ' ἂν τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις ἀνταμείβο-
μεν ὀλίγον ἀκριβὰ διὰ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπη-
ρεσίας, τὰς ὁποίας μᾶς προσφέρουσιν, ἡ τρίτη
παρέχει ἡμῖν ταύτας δωρεάν. Τὰ νυκτερόβια
σαρκοφάγα ὄρνεα, ἅτινα πάντες σχεδὸν οἱ λαοὶ
τῆς Εὐρώπης ἐκ κοινῆς προλήψεως θεωροῦσιν ὡς
δυσόβια καὶ καταδιώκουσιν ἀνοήτως, Γλαυκὴ
ἢ βραχύωτος (αἰγολιδὴς), Γλαυκὴ ἢ φλογώδης,
Γλαυκὴ ὁ νυκτοκόραξ ἢ βρύας, Γλαυκὴ ὁ ὠτός
(κ. μπουφός) εὐεργετοῦσι μεγάλως τὴν γεωργίαν,
ἐξολοθρεύουσαι τὰ πολυπληθῆ εἶδη τῶν μεγά-
λων καὶ μικρῶν ἀρουραίων μυῶν, ἅτινα ἄνευ τῶν
κατηραμένων τούτων, ὡς κοινῶς θεωροῦνται,
ὀρνέων, ἤθελον ἀποβῆ ἑντὸς βραχυτάτου χρόνου
μάστιγες ἀφόρητοι· διότι ὁ πολλαπλασιασμὸς
αὐτῶν εἶναι ἀπίστευτος. Ὁ Βυφὼν ἐν μιᾷ μὲν
ἡ ἐβδομάδι συνέλαβε διςχιλίους καὶ πλέον αὐ-
τῶν ἐντὸς μικρᾶς ἐκτάσεως γῆς. Ἀγγλος δὲ τις
φυσιολόγος ὑπελόγησεν, ὅτι ζεύγος Γλαυκὸς τῆς
φλογώδους ἐξολοθρεύει ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα
μῦς ὥστε ὁ καλλιτέρας αἵλουρος δὲν δύναται νὰ
ἀνταγωνισθῇ πρὸς αὐτήν. Πλὴν δὲ τούτου τὰ
ὄρνεα ταῦτα ἀποδιώκουσι τὰς νυκτίους καὶ ἐ-
σπερίους ψυχὰς, ὧν εἶδη τινὰ εἰσὶ βλαβερώ-
τατα.

Εἰς ταῦτα προστίθενται ἕτερα μικρὰ ἐντο-
μοφάγα πτηνὰ, οἱ κοινοὶ κέρθιοι, οἱ αἰγοθήλαι
(κ. βυζάστρες, πλάνοι, ἢ νυκτοβάτες), αἱ πολυά-
ριθμοι παραλλαγαὶ τοῦ εἶδους τῶν χελιδόνων,
πρὸ πάντων δὲ τὰ ἀναρίθμητα σμήνη τῶν ὠδι-
κῶν πτηνῶν τῶν ἄγρων, τῶν κοινῶς διακρινόμε-
νων διὰ τῶν περιληπτικῶν ὀνομάτων τῶν ἀν-

δόνων, τῆς σεισοπυρίδος, τοῦ βασιλλίσκου, τοῦ
αἰγοθήλα κ.τ.λ., ἅτινα πάντα πρὸς ἀνταμοιβὴν
τῶν ἀπείρων εὐεργετημάτων τὰ ὁποῖα χορηγοῦ-
σιν ἡμῖν σουβλίζομεν ἢ κάμνομεν *πυλάριον*.

Αἱ βραχυσκελεῖς χελιδόνες, αἱ καλούμεναι
κύψελοι, κοινὰ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Εὐρώπης,
εἶναι ἄξιαι ἰδιαιτέρας μνείας, οὐ μόνον ἐνεκα
τῆς πεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ διότι
ἀκαταπαύστως θηρεύουσι μυριάδας ἐντόμων, ἅ-
τινα εἰς ψυχὰς μεταμορφούμενα καταλείπουσι
τὸ μέρος ἐνθα ἐξεκολάφθησαν καὶ διευθύνουσι
πρὸς ἄλλα μέρη τὴν καταστρεπτικὴν αὐτῶν πτη-
σιν. Ὁ κ. Λωρὰν-Πρεβὼ εὗρεν ἐν τῷ στομάχῳ ἑ-
νὸς τῶν τοιούτων κυψέλων πεντακόσια τεσσαρά-
κοντα ἔντομα, καταβροχθισθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.
Ἴσον ποσὸν ἐντόμων περίπου καταβροχθίζουσι
καὶ ἄλλα ὠδικά. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐντόμων, ἅ-
τινα ἠδυνήθησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν τοῖς στο-
μάχοις τῶν πτηνῶν τούτων, ἦσαν κίεες, φυλ-
λόστροφοι, μηλολόνοι καὶ πλῆθος ἄλλων κο-
λεοπτέρων ἐπιβλαβῶν.

Ἐκ τούτων μία μηλολόνοη τίκει 60 μέχρις
100 ὧν, ἅτινα βαθμηδὸν μετασχηματίζονται
εἰς λευκάς κάμπας, τρεφόμενας ἐκ τῶν ἡμετέ-
ρων φυτῶν τὸν αὐτὸν περίπου ἀριθμὸν ὧν κα-
ταθέτει καὶ ὁ κίς ἐπὶ ἐκάστου κόκκου σίτου· ἡ
φυλλόστροφος καὶ ἡ φυλλοξήρα εἰσὶ γονιμώτε-
ραι. Καὶ ἡ μὲν πρώτη καταστρέφει μόνον τὰς
σταφυλάς, ἐνθ' ἡ δευτέρα προσβάλλει τὰς ρίζας,
τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου.
Ὑπελογίσθη δὲ, ὅτι μία μόνη φυλλόστροφος κα-
ταστρέφει ἐν σπέρματι 400 ἕως 450 βότρες
σταφυλῶν.

Ἡ πρὸς τὴν γαλλικὴν Γερουσίαν ἐκθεσις πε-
ριγράφει ὡσαύτως τὰ ἀπάνθρωπα μέσα, ὧν ποι-
οῦνται χρῆσιν πρὸς καταστροφὴν τῶν χρησιμω-
τάτων πτηνῶν, ἅτινα διὰ τῶν μελωδικῶν κε-
λαδημάτων των φαιδρύνουσι τὰς ἡμετέρας ἐξο-
χάς. Ἀλλ' ὁ κ. Τουσενέλ εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος
οὐδέποτε θὰ νοήσῃ ὅτι ἐν γεῦμα ἐκ πτηνῶν εἶ-
ναι πολυδαπανώτερον λουκουλείου συμποσίου.

VI

Τὰ παιδιά πρὸ πάντων ἐπιφέρουσι τὴν μεγα-
λητέραν καταστροφὴν τῶν μικρῶν ἐντομοφάγων
πτηνῶν. Ἐνθαρρυνόμενα ἐν μέρει καὶ ὑπὸ τῶν
γονέων των στήνουσι παγίδας, ἱξοὺς, δίκτυα
καὶ ἀναζητοῦντα πανταχόθεν φωλεὰς ἀφαι-
ροῦσι τὰ ἐν αὐταῖς ὄντα.

Ἀφ' οὗ ἡ χρησιμότης τῶν ἐντομοφάγων πτη-
νῶν εἶναι ἀποδεδειγμένη ἐπιστημονικῶς, συνετὸν
καὶ ὠφέλιμον θὰ ἦτο ἂν καταναγκαστικῶς ἐ-
πεβάλλετο εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ προσβάλλῃ
αὐτά. Ἡ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθεσις τῶν ἀ-
γροτικῶν συνεδρίων ὑποδεικνύει διάφορα ἀπλού-
στατα μέτρα, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι λίαν εὐ-
χερής.

Τὰ μέτρα ταῦτα συνίστανται κυρίως εἰς τὴν
ἀπαγόρευσιν τῆς θήρας διὰ δικτύων, ἱξῶν καὶ
παγίδων, δι' ὧν πρὸ πάντων συλλαμβάνονται
τὰ ὠδικὰ ἐντομοφάγα πτηνὰ, καὶ εἰς τὴν ἐν γέ-
νει ἀπαγόρευσιν παντὸς εἶδους θήρας κατὰ τὴν
ἐποχὴν τῆς ἐπωάσεως.

Εὐτυχῶς τοιαῦτα μέτρα ἤρξαντο ἤδη λαμ-
βάνουσαι αἱ κυβερνήσεις τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς
Ἰταλίας. Πρὸ τινῶν μνηνῶν ἀμφότεραι αἱ κυβερ-
νήσεις συνωμολόγησαν σύμβασιν καθ' ἣν ἀπαγο-
ρεῖται ἐπὶ ποιναῖς αὐστηροτάταις ἡ θήρα τῶν
ἐντομοφάγων πτηνῶν, καὶ ἡ πώλησις τοιούτων
ἐν ταῖς δημοσίαις ἀγοραῖς. Ὁ αὐστριακὸς καὶ ὁ
γερμανικὸς τύπος ἐπεδοκίμασαν ἐκθύμως τὴν
σύμβασιν ταύτην, δι' ἣς περιστέλλεται ἡ ὀλε-
θρία καταδίωξις τῶν φαιδρῶν φίλων καὶ εὐερ-
γετῶν τοῦ ἀνθρώπου. Μένει δ' ἡμῖν νὰ εὐχρησ-
θῶμεν ἀπὸ καρδίας ὅπως πᾶσα κυβερνήσις ἀκο-
λουθήσῃ τὸ ἀξιόζηλον παράδειγμα τῆς Αὐστρίας
καὶ τῆς Ἰταλίας, καὶ συμβάσεις διεθνεῖς προστα-
τεύσῃ τὰ πτηνὰ ἀπὸ πάσης διώξεως.

VII

Οἱ ἐπιστήμονες κατέδειξαν τὸ μέγεθος τοῦ ἐκ
τῶν ἐντόμων κινδύνου, καὶ τὴν ἀνάγκην μέτρων
συντόνων καὶ ἀποτελεσματικῶν πρὸς καταστρο-
φὴν αὐτῶν. Ἐὰν ἐξακολουθῶμεν θηρεύοντες, ὡς
νῦν θηρεύομεν, τὰ πτηνὰ, θὰ ἐξορίσωμεν αὐτὰ
τῶν ἡμετέρων κλιμάτων, καὶ δὲν θὰ δυνηθῶμεν
νὰ παρακωλύσωμεν πλέον τὸν πολλαπλασιασμὸν
τῶν ἐντόμων. Οὕτω δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης διατα-
ράξεως τῶν νόμων τῆς φύσεως θέλει ἐπέλθῃ, ὡς
ὁ κ. Τσουδὴ παρατηρεῖ, ἡ καταστροφὴ τῶν ἀρ-
κτῶν χωρῶν πρῶτον, καὶ τῶν ἐπιλοιπῶν εἴτα,
ἐξακολουθήσεως τῆς διώξεως τῶν πτηνῶν ὑπὸ
τῶν κατοίκων τῶν μεσημβρινῶν.

Πότε θὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὁ κυνηγὸς τῶν πτη-
νῶν, οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ὡς προσφυῶς τις παρε-
τήρησεν, ἢ κατασκευαστὴς καμπῶν καὶ κωνώ-
πων καὶ ἐχιδνῶν!

A. ZANNETAKIS ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΛΙΣ.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Διαβαίνειν τὸν Ῥουβίκωνα.

Ἡ ἱστορικὴν τὴν καταγωγὴν ἔχουσα φράσις
αὕτη συνειθίζεται ὁσάκις θέλομεν νὰ σημάνω-
μεν ὅτι ἄνθρωπός τις ἔλαβε τολμηρὰν καὶ ἀ-
μετάθετον ἀπόφασιν· χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τῆς
στάσεως τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κατὰ τῆς Ῥωμαί-
κης Συγκλήτου.

Ὁ Ῥουβίκων ἦτο ποταμὸς χωρίζων τὴν Ἰ-
ταλίαν ἀπὸ τῆς Γαλατίας. Ἡ Σύγκλητος, θέ-
λουσα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Ῥώμην ἀπὸ τῶν
στρατευμάτων τῆς Γαλατίας, εἶχεν ἐκδόσει τὸ
περιβόητον ψήφισμα, δι' οὗ ἐκηρύσσετο ἱερόσυ-
λος καὶ πατροκτόνος καὶ παρεδίδοτο εἰς τοὺς

καταχθονίους θεοὺς, πᾶς ὅστις ἤθελε τολμήσει
νὰ διαβῇ τὸν Ῥουβίκωνα φέρων μεθ' ἑαυτοῦ
μῖαν λεγεῶνα, ἢ καὶ μῖαν μόνον σπεῖραν. Ὅτε ὁ
Καῖσαρ ἀπεφάσισε νὰ λύσῃ διὰ τῶν ὀπλῶν τὴν
μετὰ τοῦ Πομπηίου διαφορὰν, στρατεύων κατὰ
τῆς Ῥώμης, ἔστη περίφοροντις καὶ δισταζὼν παρὰ
τὰς ὁχθὰς τοῦ ποταμοῦ τούτου. «Εἶναι ἀκόμη
καιρὸς νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ ὀπίσω, εἶπε πρὸς
τοὺς φίλους του· ἀλλ' ὅταν ἄπαξ διαβῶμεν τὴν
μικρὰν ταύτην γέφυραν, ὁ σίδηρος θὰ ἀποφα-
σίση περὶ πάντων.» Ἴσως ἡ πρὸς τὸν ἐμφύλιον
πόλεμον ἀπέχθεια θὰ κατίσχυεν ἐπὶ τέλους τῆς
φιλοδοξίας, ἐὰν, κατὰ τὸν Σουετώνιον, θαυμά-
τι δὲν διέλυε τοὺς δισταγμοὺς τοῦ μέλλοντος
Αὐτοκράτορος. Ἀνθρωπὸς τις εὐεδῆς τὴν ὄψιν
καὶ μέγας τὸ ἀνάστημα ἐνεφανίσθη αἴφνης μι-
κρὸν ἀπωτέρω παίζων τὸν αὐλόν. Πολλοὶ στρα-
τιῶται, ἐν οἷς καὶ τινες σαλπικταὶ, ἔδραμον νὰ
ἀκούσωσι τὸν αὐλητὴν· ἐκεῖνος δ' ἀρπάσας αἴ-
φνης μῖαν σάλπιγγα, ὥρμησε πρὸς τὸν ποταμὸν
καὶ σημαίνων τὸ πολεμικὸν μετέβη εἰς τὴν ἀν-
τίπεραν ὁχθὴν. Ἰδὼν τοῦτο ὁ Καῖσαρ ἀνέκραξε·
«Ἄς υπάγωμεν ὅπου μᾶς καλεῖ ἡ φωνὴ τῶν
θεῶν καὶ ἡ ἀδικία τῶν ἐχθρῶν μας. Ἐρρίφθω
κύβος!»

Διέβη λοιπὸν τὸν Ῥουβίκωνα καὶ ἀνατρέψας
τὴν Ῥωμαϊκὴν δημοκρατίαν, ἀφῆκε παροιμιώδη
εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὴν ἀνάμνησιν τῆς
διαβάσεως τοῦ ἱστορικοῦ ποταμοῦ.

A. S. B.

Ο ΡΙΚΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΨΙΝΘΙΟΝ

Ἡρώτησέ τις τὸν Ῥικὸρδ ὁποῖαν γνώμην ἔ-
χει περὶ τοῦ ἀψινθίου.

— Κακίστην, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιφανὴς ἱατρός.

— Καὶ ὅμως ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν.

— Πιθανόν· νομίζω ὅμως ὅτι τίποτε δὲν πρέ-
πει τις νὰ ἀνοίγῃ . . . με ἀντικλεῖδια.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἀνάμνησις.
Εἶναι τὸ εὐωδέστερον μέρος τῆς καρδίας, ἀπο-
σπώμενον διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ ἑτέραν καρδίαν καὶ
τὴν ἀκολουθήσῃ πανταχοῦ. (George Sand.)

* * Ἀρκοῦ τοῖς ὀλίγοις. Οὐτε οἱ μεγάλοι θεσαν-
ροὶ, οὔτε τὰ πολλὰ κτήματα ἀποτελοῦσι κυρίως
τὸν πλοῦτον, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς δαπάνης οἰκονομία.
Ὁ ἔχων εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἑκατομύρια
δύναται νὰ ἦναι πτωχότατος, ἐὰν πρὸς ταῦτα
εὐρίσκηται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δανείζηται, ὅ-
πως ἀναπαύῃ τὰς πεποιημένας ἀνάγκας του·
ἀπ' ἐναντίας καὶ ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος δύ-
ναται νὰ ἦναι πλουσιώτατος, ὅταν δαπανᾷ ὁ-
λιγώτερα τῶν ὅσα κερδίζει. (Zschokke.)

* * * Ἐάν ἡμεῖς ἐφυτεύσῃμεν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἀπαίδευτο ὅμως εἴμεθα ἀνάξιοι καὶ νὰ καλλιεργήσωμεν αὐτό. (Γέρο-Κολοκοτρώνης).

* * * Βλέπετε πολλὰ, θαύμαζε ὀλίγα· ἄκουε πολλὰ, πίστευε ὀλίγα· ἐργάζου πολὺ, δαπάνῃ ὀλίγον.

* * * Μὴ χάνῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδῃς πᾶν ὦραϊον. Τὸ κάλλος εἶνε θεῖον μυστήριον, πλασθὲν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Πλάστου, ἐπομένως ὀφείλεις μετὰ σεβασμοῦ νὰ χαιρετᾷς αὐτὸ εἰς πᾶν ὦραϊον πρόσωπον, εἰς πάντα ὦραϊον οὐρανὸν, εἰς πᾶν ὦραϊον ἄνθρωπον, καὶ νὰ εὐχαριστῇς τὸν Θεόν, τὴν πηγὴν πάσης χάριτος, ἀπολαύων τῆς θεᾶς δι' ἀγαθοῦ καὶ ἀδόλου ὀρμηματος.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τοῦ καταλληλοτέρου πρὸς ὕπνον χρόνου κατὰ τὰ κλίματα καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Εἰς τὰ ἡμέτερα εὐκρατα κλίματα ἡ μὲν φυσικὴ καὶ καταλληλοτάτη ὥρα πρὸς ὕπνον ἐστὶν ἡ νύξ, καθ' ἣν παύουσιν ἅπαντα τὰ διεγείροντα τὰ αἰσθητήρια αἰτία. Οἱ κοιμώμενοι τὴν ἡμέραν καὶ ἐργηγοῦντες τὴν νύκτα ἀνατρέπουσι τὴν φυσικὴν πορείαν τῶν ὁργανικῶν φαινομένων. Βιάζουσι τοῦτέστι τὰς λειτουργίας νὰ ἡσυχάσωσι καθ' ὅς ὥρας ἔχουσι τὴν πλήρη αὐτῶν ἐνέργειαν, καὶ διεγείρουσι ταύτας, ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἔντασιν. Ἄλλως τε ὁ ἐν ἡμέρᾳ ὕπνος οὐδέποτε ἀντικαθιστᾷ ἐντελῶς τὰς ἔνεκα τῆς σερήσεως τοῦ ὕπνου τῆς νυκτὸς ἀπωλείας τοῦ ὁργανισμοῦ. Οἱ σερούμενοι τοῦ εὐεργετικοῦ τῆς νυκτὸς ὕπνου κακοχούσιν, αἱ ἀπώλειαι αὐτῶν εἰς ἴαν ἐπαισθηταί, καὶ διότι τὰ αἰσθητήρια αὐτῶν κοπιῶσι περισσότερον ἔνεκα τῶν τεχνητῶν διεγερόντων ταῦτα αἰτίων, καὶ διότι αἱ καταστάσεις τῆς νυκτὸς ἐνεργοῦσιν, ὡς προείρηται, ἐπιβλαβῶς ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ὁργανισμοῦ. Ἄλλως τε οἱ κοιμώμενοι ἐν ἡμέρᾳ στεροῦνται τὴν εὐεργετικῆς ἐπιρροῆς τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς, τοῦ δροσεροῦ, καθαροῦ, καὶ περισσότερον ὀξυγόνον περιέχοντος ἀέρος τῆς πρωίας, ὅπερ καθιστᾷ τὰς ἀγρυπνίας ἐπιβλαβεστέρας. Οἱ τοιοῦτοι ἔχουσιν ἐπομένως ἀνάγκην ὕπνου μᾶλλον παρατεταμένου καὶ ἡσυχωτέρου τοῦ τῆς νυκτὸς, ὅπερ δυσκόλως ἐπιτυγχάνεται ἐν ἡμέρᾳ, ἐν ὥρᾳ δηλαδή καθ' ἣν ὑπάρχουσιν ἅπειρα αἰτία διεγέρσεως, ἐξ ὧν δυσκόλως δύνανται νὰ προφυλαχθῶσιν.

Ἄν ρίψωμεν βλέμμα εἰς τοὺς μεταβάλλοντας τὰς ἡμέρας εἰς νύκτας θέλομεν ἰδεῖ αὐτοὺς ὡχρῶς, ἀδυνάτους, ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν προῶς ἔχοντας ἐγκεκαρχαγμένας τὰς ρυτίδας τοῦ γήρατος, κυριευμένους ὑπὸ τῆς δκνηρίας, ἐνοχλουμένους ὑπὸ καρηθαρίας· θέλομεν εὑρεῖ τὰς δεικνοθητικὰς αὐτῶν λειτουργίας νωθράς, τὰ αἰ-

σθητήρια αὐτῶν καὶ μάλιστα τὴν ὄρασιν ἀμβλῆα, τὸ στόμα αὐτῶν πικρὸν· ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις, ὅτι ὁ ὕπνος τὸν ὁποῖον προκαλοῦσιν ὅταν ὁ ἡλιός ἐστιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, οὐδέποτε ἀντικαθιστᾷ τσοῦτον τὰς ἀπωλείας τοῦ ὁργανισμοῦ ὅσον ὁ τῆς νυκτὸς.

Μόνον εἰς τὰ θερμὰ κλίματα, κατὰ δὲ τὰς θερμὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας καὶ εἰς τὰ εὐκρατα, ἐπιτρέπεται ἡ παρέκβασις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ κανόνος. Εἰς τὰς χώρας ταύτας, ἐν αἷς ἡ ὑπερβολικὴ θερμοκρασία ἐξαντλεῖ ταχέως τὰς δυνάμεις, πᾶσα δὲ ἐργασία καθίσταται ἔνεκα τούτου ἀδύνατος, ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος καθίσταται ἐπιβλητικός. Ἄλλως τε αἱ συνήθως ἐπικρατοῦσαι γαλήναι, ἀστερωπαὶ καὶ δροσεραὶ νύκτες προκαλοῦσιν εἰς τὴν ἐργηγορίαν καὶ ζωογονοῦσι τὸν ὁργανισμόν. Ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος ἐστὶν ἐπίσης ἀναπόφευκτος καὶ μετὰ ὑπερβολικοῦς σωματικῶς κόπου, ἢ καὶ μετὰ σφοδρὰς συγκινήσεως. Οὐδέποτε ὅμως συμφέρει νὰ παρατείνηται ἐπὶ πολὺ, καθότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐναπομένει νωθρία τις γενική, μικρὰ καρηθαρία καὶ πικρία τοῦ στόματος διαρκοῦσαι συνήθως μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἡμέρας. Ἐν γένει δὲ παρατηροῦμεν ὅτι οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ἐν νυκτὶ τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ κατ' αὐτὴν ὕπνος ἀντικαθιστᾷ ἀτελῶς τὰς ἀπωλείας τοῦ ὁργανισμοῦ.

Ἐπειδὴ εἰς τὰ θερμὰ κλίματα, ἢ τὰς θερμὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας δὲν δυνάμεθα νὰ κατακλιθῶμεν ἐνωρὶς, συμφέρει νὰ κανονίσωμεν τὰς ἐξείσεις οὕτως, ὥστε ἡ μὲν ὥρα τοῦ ὕπνου νὰ προσεγγίξῃ ὅσον τὸ δυνατόν πρὸς τὸ μεσονύκτιον, ἢ δὲ τῆς ἐργηγορίσεως νὰ μὴν ἀπέχη πολὺ τῆς πρωίας. Ἡ ἐξίς αὕτη ἐστὶν ὠφέλιμος καὶ ἐν χειμῶνι διὰ τοὺς ὅπως δὴ ποτε κοπιῶντας εἰς τὸ τεχνητὸν φῶς. Οἱ τοιοῦτοι προφυλάσσουσι πολὺ καλλίτερον τοὺς ὀφθαλμούς των ἐργαζόμενοι τρεῖς ὥρας τὴν νύκτα καὶ ἄλλας τρεῖς τὴν πρωίαν, ἢ ἔξ κατὰ συνέχειαν ὥρας τὴν νύκτα.

Οὐδέποτε δὲ συμφέρει νὰ ἐγειρόμεθα τῆς κλίνης βραδύτερον τῆς συνήθους ὥρας καὶ εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς καθ' ὅς ὁ ὕπνος ἦτο τετραγμένος ἔνεκα πολυφαγίας ἢ οἶνοπνευματώδους πολυποσίας, καθότι ἡ ἐκ τῆς καταχρήσεως ταύτης κακουχία διατηρεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ κλίνῃ διαμονῆς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ τηρουμένης ὀριζοντίας θέσεως, διαλύεται δὲ ἀπ' ἐναντίας διὰ τῆς καθέτου θέσεως, τοῦ δροσεροῦ τῆς πρωίας ἀέρος καὶ τῆς κινήσεως τῶν μελῶν, ἐνεργούσης, ὡς ἀντιπερισπαστικόν.

Δημόκριτος ἰδὼν φθονερὸν λυπούμενον εἶπεν· «Ἡ τούτῳ μέγα κακὸν συμβέβηκεν, ἢ ἐτέρῳ μέγα ἀγαθόν.»